శ్రీ ర స్తు.

శ్రీ జానకీ శపథము.

హరికథ

విజయనగర వాస్తవ్యులును, మహాకవి గాయకశిరోమణులును,
గానవిద్యా విశారదులును నగు

బ్రహ్మశ్రీమదజ్జాడ ఆదిభట్ల నారాయణదాసుగారిచే
రచియింపఁబడినది.

ప్రకటనకర్తలు:
మకూరి సుబ్బారావు అండ్ సన్స్

ప్రొప్రయిటర్సు:
సరస్వతి బుక్కుడిపో, బెజవాడ,
కృష్ణాజిల్లా.

మూడవకూర్పు 1000.

బెజవాడ ఆంధ్రగ్రంథాలయ ముద్రాక్షరశాలయందు
ముద్రింపఁబడియె.

1939

 [వెల రు 1-0-0.

ప్రకటన

1929 సం॥రం ఆగష్టు 23 తేదీన

బ్రహ్మశ్రీ మదజ్జాడాదిభట్ట నారాయణదాసుగారిచే

రచియింపఁబడిన

హరికథలు.

1 జానకీశపథము. 2 రుక్మిణీకల్యాణము. 3 మార్కండేయచరిత్ర 4 హరిచంద్రోపాఖ్యానము. 5 అంబరీష చరిత్ర. 6 భీష్మచరిత్రము. 7 ప్రహ్లాదచరిత్ర. 8 గజేంద్రమోక్షము. ఈ ఎనిమిది పుస్తకములు సదరు గ్రంథకర్త గారివద్ద పై తారీఖున మేము కాపీరైటుపొంది, కాపీరైటు యాక్టుప్రకారం దస్తావేజు వ్రాయించుకుని రిజిష్టరీచేయించుకున్నాము. ఈపుస్తకములు ఇండియా కాపీరైటుచేతను పరకీయమైన కాపీరైటుచేతను సురక్షితమై యున్నవి. మా ఉత్తర్వులేనిదే యెవ్వరైనను ఇందులో ఒకభాగముగాని సంపూర్ణభాగముగాని ఇందులోని భావములుగాని కీర్తనలుగాని యీపుస్తకములు భాషాంతరీకరించి క్రయమునకు యిచ్చుటకుగాని యెవరికిన్ని హక్కులేదు. యీపుస్తకములను యేమాత్రము కాపీ చేసినయెడలను కాపీరైట్లను నుల్లంఘించినట్లగును. అట్టివారు మేము జరపబోవు సివిల్ క్రిమినల్ చర్యలకు భాధ్యులగుదురు.

ఇట్లు,

కాపీరైట్లు హక్కుదారులు,

కురుకూరి సుబ్బారావు, అండ్ సన్స్

ప్రొప్రయిటర్సు :

సరస్వతీబుక్కు డిపో, బెజవాడ,

[illegible]

బెజవాడ,
ది 1—2—39

—:o:—

శ్రీ జానకీశపథము

హరికథ.

క॥ శ్రీ సీతారామపదా । బ్జాసీనమనోద్విరేఫ యస్ఖలిత బ్ర
హ్మాసనభాసురయోగా । భ్యాసనిపుణ యాంజనేయ పండితగేయా॥

హుసేనిరాగము - చతురస్రగతి.

ప॥ రణధీరా కపివీరా - రారమముబ్రోవరా వాయుకుమార ॥ర॥

అ॥ గణనాతీత సుగుణాకరా - కామితమందారా సాధువిచార ॥ర॥

మిశ్రము॥ గణించి నిన్ గృతికర్త - గానేతు దురితహర్త
ఫణీంద్రకీర్తి విహార - పారావాగగభీర ॥ర॥

చరణము॥ కారుణ్యామృతపూర - ఘనవార్ధిలంఘనోదార
శ్రీరామార్పితజీవా - సిద్ధైశ్వర్యమహానుభావ॥

మి॥ చారుగానార్ద్రీకృతశిలాతరు - షండ శత్రుభీకరభుజాదండ
నారాయణదాసహృదయతోషా-నవవ్యాకరణ ప్రసిద్ధభాషా ॥ర॥

కలగడా - రూపకతాళము.

ప॥ నీ ధ ప ధా పా రీ - గ ప గ రి రీ సా ॥నీ॥
శ్రీగణనాథార - క్షితబుధయూథా ॥శ్రీ॥

అ॥ నీ స రీ స నీ స నీ ధ - ప ధ గా. ప ధ పా ॥నీ॥
నాగభూషభక్తపోష - నగజాతనయా ॥శ్రీ॥

మిత్రము॥ గా ప ధ నీ సా రీ నీ - సా ని ధ పా నీ ధా పా
బాగుగ నీపాదంబుల్ - బట్టితి విఘ్నేశుండా
సా పా సా ని ధ పా ని ధ - పా గా రీ గ రి పా గ రి ॥సీ॥
యోగీంద్ర స్తుత సద్గుణ - యో గంగాధరబాలక ॥శ్రీ॥

మంజుల - ఖండగతి.

ప॥ సా ని ధ ప మా మ గ రి సా - స రి గ మ ప ధ ని ॥సా॥
అం బకరుణించు త్వరగా నను నో శార ॥దా॥
అ॥ పా మ గ మ పా ధ ని స నీ - రి ని స రి స ని ।
సా ని ధ ప మా గ రి గ సా ॥సరిగరి॥
కంబునిభసుందరగళా యధరవిజిత - బింబ ఘనపాపనిగళా॥ ననునో॥
పా స ని ధ ప మ గ మ ని ధా । ని స ని గ రి స ని ।
సా ప ధ ప మ గ రి గ ధ మా ॥సరిగరి॥
పంకరుహానయన వినుమా మనవి కృతి నక -
లంకముగ దయను గొనుమా ॥ననునో॥

సీ॥ ఏజీవమునకైన హింససేయక యుంటయే ధర్మమను దయా
హృదయులార
యెట్టికష్టములైన నిసుమంతయునీతి దప్పని సత్యవ్రతస్థులార
సకలభోగంబుల సర్వేశ్వరార్పణగాజేయు పరమభాగవతులార
యాత్మకంటె న్మరి యర్థంబు లేదని తలపోయు నిశ్చలాద్వైతులార
ధర్మమును విడువని తలిదండ్రులార
సమ్మతముగనడుచు నన్నదమ్ములార
యల్లరులు సేయబోవని పిల్లలార
వినుడు సత్కథ మీరెల్ల వీనులార॥

శుద్ధసావేరి - చతురస్రగతి.

ప॥ మానసమా నీవు-మరువకే శ్రీహరి।ధ్యానముకలనైన-ధరలోన॥మా॥
అ॥ కానిపనుల ముందు - గా దెంపునం జేసియా।పైని దుఃఖించిన -
-ఫలమేమె వెర్రి ॥మా॥

మి॥ ప్రాణితోల్లింటనే జేయు పాప - పుణ్యముల కనుభవము జూచుకొనవ
మానుమింకనైననీదు దుర్బుద్ధి-మాన్యులబోధవిని తిన్నఁజనుమా॥ మా॥

1. అనృతమువల్కకు-ఘనులకునుల్కకు। వినయమువిడకిమెఁ-విస్తరించు
పెనుదురభిమాన-మునదుష్ట్రిక్కత్యాశనుదలడిల్లకు - దంభమునొల్లకు
పనికిమాలినవ్యసనముల జెందకు - బలుకూరులతో మైత్రిబొందకు
తనివిగొను మనయంబు నారాయణ-దాస వాక్యములవిశ్వసించుమా
॥మా॥

సీ॥ పెద్దలమాటల బెడచెవి బెట్టకు కార్పణ్యమున నహంకారపడకు
మెట్టవేదాంతముపట్టియంతయుమిథ్యయని ధర్మభంగమునగనడవకుము
దేవాలయములందుదీర్ఘసేవలను మాహాత్మ్యంబులేదనిమూర్ఖబోకు
విపరీతబుద్ధివై స్వీయకులాచారముల మాని పరమతములను బోనకు
ప్రాణులం జంప నొల్లకెబ్భంగినైన
మారొనర్చకు మేయుపకారికైన
నొరుల గొప్పకు నుల్కకు మోహృదయమ
సర్వము న్విష్ణుమయమని శాంతిబొందు॥

నాధనామ - చతురస్రగతి.

ప॥ స రి గా మ పా ని స ని ని ధ-ద ప మా గ రీ సా స - గా మా గ రీ
సా ॥స॥

హరిభక్తిలేని బ్రతుకేందుకే - స రి గా మా స సా మా
అ॥ మ పా నీ స నీ ధా ప మ గా రీ స రీ గా - మ నీ ధా - నీ సా
ని ధా పా మ గా రీ ॥స॥

ధరన్నిచభోగంబులలో బొర్లనేలా - దమంబున్నమంబుల
వృథాపుచ్చనేలా ॥హ॥

మి॥ ప ని ధ ప మ గ రి స రి గ మ ప నీ సా - ని గ రి స ని ధ ప మ
గ రి స రి గ మ గా

పరుసదనములను బలుకగనేలా - పరయువతులవలకి పొగలడగునా
మ పా మ నీ ప సా ని రీ ని గా రి - సా ని ధా ప మా గ రి స స ॥స॥
పరాకుబొంది మేలు మంచివారి - పజ్జకీడు సల్పనేలనే ॥హ॥

శ్రీ జానకీ శపథము.

సీ॥ సర్వేశ్వరుడువిలాసమునకై యీసృష్టి సలిపి జీవులకు వృత్తుల విధించి
తనమాయలోముంచి తాసాక్షిమాత్రుడౌచుమిజగన్నాటకసూత్రధారి
యదియెరుంగక జను లభిమానమున నిహకర్మములకు దాము
కర్తలమని

మోహశోకంబుల బొరలుచు సంసారవారినిధిం దరిజేరలేరు
గానపరమేశునాజ్ఞల గడువబోక
దయయు సత్యంబు సుంతయు దప్పిచనక
శాశ్వతానంద పదవికి సాగదలచి
సందియముమాని డెందమా శాంతిబొందు॥

హరి కాంభోజి - చతురస్రగతి.

ప॥ హరిహరిహరిహరిహరియనుమనసా-యన్యచింత నీకేందుకె మనసా॥హ॥

అ॥ దురితమికనైన మానవె మనసా-దూరాలోచన సేయవె మనసా ॥హ॥

మి॥ పరభామలవలసివలపించిమరి-వారిభర్తలకు బరితాపము లిడి
మరణశంకబడి శోకించునిన్ను-మన్నించు దేవుడు దయాబ్ధిగాన ॥హ॥

1. తెలిసి తెలియకుంటచే నీవిట్టు-దిగులుజెందెదవే వెర్రిమనసా
పలుమరికనైన దెల్వి దెచ్చుకొని-పశ్చాత్తాపముబడవే మనసా
చలనంబెప్పుడైన విడువవుగదా-కలనైన న్వోలితి మానవుగదా
నలలితయావనభోగభాగ్యములు-కలకాలము సతములని యెంచకే॥హ॥

సీ॥ తెలియనిసుఖదుఃఖములుబొందికొన్నాళ్ళు పొత్తిళ్ళలోబడిపొరలినావు
తలిదండ్రులకుదప్ప వెలిలోకమెరుగక తప్పటడుంగులదారినావు
కొన్నాళ్ళువిమ్మటంగోతిచేష్టలగల్గి దుడుగుదనంబునదుర్లినావు
అటుపయిగొన్నాళ్ళు లడియాసవలపున గడుమోసకత్తెలందడవినావు.
ఇప్పుడెరిగియు నెరుగక గొప్పకొరకు
వ్యర్థసంసారమున దేవులాడెదీవు
ధరణి నీమీద నేమి కాదలచినావో
చాలునికనైన డెందమా శాంతిబొందు॥

కనకాంగి — త్రిపుట.

ప॥ ప మ ప ధ నీ సా ని ధ ప మా గ రీ సా - స రి గా రి గ మ పమ॥ప॥
హరి భజనస్సేయుదము మిత్రులారా-సరిగా నిపుడు హరి ॥భ॥

అ॥ రి స ని సా రీ గ మా ప ధ పమ - ప ధ ని సా రి స నీ ధ ధ పమా॥ప॥
సుజనులారా తరించుట కిది-సులభమార్గము సుండి తలపక
ప ద ప సా రి స గ మా గ రీ స-నీ స ని రి స ని స ని ద ప మగమ॥ప॥
నిజముగా సకల ఘోరదుఃఖ-నిర్భరమగు భవనమున బొరలక ॥భ॥

1. ప మ గ రీ స రి గా మ పా ధ ప-ధ నీ సా రి ని సా రి గా రీ॥
సకల సంపద లస్థిరంబులు-జగన్నాథుని భక్తి దక్కక
స రి గా మ ప ద నీ స రి స నీ-స ని ధ పా మ గ రి సా మాపమ॥ప॥
ఇకనేల మన కిచ్చకము బూ-టకముదంభులకడ శ్రీహరి ॥భ॥

సీ॥ ధనము కావలసిన దంభములోస్మసము ల్సేవ లిచ్చకములు సేయవలయు
కామసంతృప్తికై కాంతలకున్లొంగి కానిగడ్లల్లను గరువవలయు
స్వకుటంబవృద్ధికై వ్యయముపయాసంబు బడియాత్మ సౌఖ్యంబు వదలవలయు
పేరొందుటకు బెద్దవేషంబులంబెక్కు దేశంబులం దిమ్మదిరుగవలయు
అల దిగంతపురేఖ యట్టులను మదికి
జేరునైతోచి సంతుష్టి దూరమగును
దుఃఖమే మిగిలియుండును దుదకుమనకు
గాన నిహభోగములపయి గాంక్షతగదు.

ఘంటారవము — త్ర్యస్రగతి.

ప॥ స గా గ మ ప నీ స-స ని ధ ప మా గా రీ స ॥స॥
హరిక్ గొలుచుకొండీ-యఘమొదలంజెండీ ॥హ॥

అ॥ రి సా ని ధ ప మ గ మ ప నీ-స నీ ధ ప మ గ రి స సీ ॥స॥
తరించుటకిదెగతిసుడీ-త్వరన్ని జమునైలియుడీ ॥హ॥

1. ప ని ధ ప మ గ రి స రి నీ-స గ మ ప ధ ప మ గ రి సా।
సకల జగమిది కలపో-లిక మృషయని తలచుడీ।

ప స ని సా రి ని స గా మ ప మ నీ-స ని ధ ప మ గా రీ స రి ని॥స॥
ప్రకృతికంతటికిగారణము ని-త్యనిరుపమ తేజోమయుని ॥హ॥

2. గా మ ప మ గ పా మ గ రి స-నీ ధ ప మ ప ని ధా పా।
ఎందుకు వెయినిష్ఠలను మ-రెందుకు జపతపంబుల్
మా ప ని స ని గా రి స రి ని-సా ని ధ ప మ గా రి స ని ॥స॥
సందియమునుమాని సరిగ-సత్యమెపుడు వాకొనుడు ॥హ॥

సీ॥ సకలపండితులచే సన్నుతిబొంద సత్యంబుకంటెమరి సాధనములేదు
విధికృతంబులగు దుర్వ్యథలుతప్పింప సత్యంబుకన్నన్వేరు దారిలేదు
పాపాత్ములుచేయు బాధలనడగింప సత్యంబునకుమించు శరణలేదు
ఘోరునసంసార ఘోరరోగముమాన్ప సత్యంబుదక్క నౌషధములేదు
దుష్టసంపర్కమున దురదృష్టమునను
గల్లనిందెనుబొంది యిక్కట్లువడియు
సత్యవంతులు తుదకు బ్రశస్తకీర్తి
జరుగుదురు గర్భవతియగు జానకివలె.

సామవరాళి—రూపకము.

ప॥ స రి మ ప దా నీ సా - స ని ద ప మా గా రీ సా ॥స॥
అకట కటాకష్టం-బధికము సత్యాత్ములకే ॥య॥

అ॥ రి మ రి ప మ ద నీ రి నీ-స ని స ధ ని ప దా మ గా రి ॥స॥
ఒకటయే డయినన్సుఖం-బొదవెనె సీతారాములు॥ క॥

మి॥ ద పా మ గ రి సా రి మా - ప దా ని స రి గా రీ మ ప।
ఇకేమనెద బెండ్లియా-డుకొన్న మొదలాదంపతు
మ ధా ని సా రి గ రి సా ని - స దా నీ ప దా మ గా రి ॥స॥
లకబ్బు దుర్జనుల బాధ-లకున్మేరలేదుచూడ ॥అ॥

సీ॥ పరిణయంబైనట్టి మరునాడె జానకి రామునితోడ నరణ్యమునకు
మామపంపునబోయి మగడు చెంగట లేనితరి దశకంఠుచేతను జెరబడి
పదినెలలటుతన పతిజాడ దెలియక పిదపబుణ్యంబున విభునిగలిసి
తనదుపాతివ్రత్యమున కగ్నిసాక్షిగానధిపుతోడ నయోధ్యకరిగియచట

హాయిగా గొన్నియేండ్లు పట్టాభిషిక్తు
డయిన పెనిమిటితోనుండి యంతవట్టి
నిందబడి యాసతీమణి నిండుచూలు
సమయమునబొందె దిరిగి గష్టంబులకట.

వనస్పతి—ఖండగతి

ప॥ దా ని సా ప ని ద ప మ-గా రీ స ని ధ ని స ని । దా
జానకీశపథము స-దానందశుభపథము ॥జా॥

అ॥ రీ గ మా ప ద నీ ధ-ప మ గా రి సా ని ధ ని । దా
మానవంతులకెల్ల-మహిలో నిదర్శనము ॥జా॥

చ॥ గా మా ప ధా ని ధా-గ రి సా నీ దా మా ।
జ్ఞానప్రదంబు స-జ్జన సమ్మోదంబు
గా ని ద ని స ని రి స ని-స గ రీ స ని ద ని ద ప । దా
గాన వినుడుచరితము-కరుణారసభరితము ॥జా॥

సీ॥ వైదేహితోగూడి పట్టాభిషిక్తుడై రాజితకీర్తి శ్రీరామమూర్తి
శిష్టరక్షణమునుదుష్టశిక్షణమును సేయుచయోధ్య లోహాయిమీర
నేలుచుమహికెల్ల గృతయుగధర్మంబు జరుపుచునొకరేయిశయ్యమీద
శతకోటిమన్మథసౌందర్యమూర్తియై పట్టుపెక్కెమునానిపవ్వళించి

పక్కలోపలబూర్ణగర్భంబుతోడ
దోడరికూర్చున్న యిల్లాలికడుపు చేత
ప్రేమగా దడుముచు ముద్దుబెట్టుకొనుచు
మందహాసంబునంబల్కె మంతనమున.

నాగానందిని—చతురస్రజాతి-త్రిపుట.

ప॥ ప మ ధా ని స ని రి ని స ని దా ప దా - పా మా గ మ గ రి గా
మ ప మ గ రి స ॥ప॥

పరమాత్మునికృపవలనహాయిగా-ప్రాణేశ్వరి మనముంటిమిదివరకు॥ప॥

అ॥ ని రి ని స నీ దా పా మ గ రి స నీ - స రి గమ ప దా ని స ని
ధా ప మ గ మ ॥ప॥

బిరబిరసత్సంతానము గనుమా-పితృఋణముదీరమనవంశమలర ॥ప॥

చ॥రి గ మా ప దా నిసా నీ స రి గా-మ గ రి గారిగామాపదానీ॥ప॥

పరిమార్చినాడదుష్టాసురులన్-ధరణియెల్లనిష్కంటకంబయ్యె

ద ని స నీ దా ప మా గ రీ గ మ ప - దా ప మ గ రి పా మ గా
మ రీ గ మ ॥ప॥

తరుణినీకోర్కెనిండుగర్భిణివి-దాచకచెప్పుమెద్దియైననిచ్చెద ॥ప॥

గీ॥ అనినవిని ప్రాణనాథునియాస్యకమల। మందుజానకి భృంగమరాళిఁబరపి
వినయమున్సంతసంబును జనువుమీర । ముత్తెముల్గెంపు లొల్క
నిట్లొత్తిపల్కె.

ఝంకారధ్వని—రూపకము.

ప॥ సా రి గా మా గ రీ స - నీ స రీ గ మా ప మ గ రి ॥సా
ఏమినాపుణ్యమిట్టు-లీవుకోరుకొమ్మనియెద ॥యే॥

అ॥ సా ని ధా ప మా గ రీ గ-పా మ గా రి సా ని సా రి ॥సా
సామినీకటాక్షమున్న-జాలదాయికేకోరంత ॥యే

చ॥ నీ స రి నీ సా రీ గ రి-దా ప మ ధా ధా ప మా॥
వేమరునీపాదంబులె-నామదికిందోచనీ॥

గా రి గ మా పా మా గ రి-స నీ ధ పా మా గ రి నీ ॥సా
కామితమందారాత్రిజ-గదేకవీరాభళిరా ॥యే

1. నీ స నీ రి గా మ గా రి - పా మ గా మ గ రి గ ధా ॥ప॥
ఐననామనోహరుండ -- యంతముద్దుజరిపె దేని
నీ ద ని ప ద ని స రీ గ రి - సా ని ధా ప మా గా రి స
కాననమున మునిభార్యల - గాంచు వేడ్కజెల్లించుము
నీ సా రీ గ మ ప మ గ రి - నీ ద పా మ గా మ గ రీ
సేనప్పుణ్యసతులకడ - నెమ్మితోడసత్కథల
సా ని స రీ ని సా రి గ రి - మా గ రి గా పా మా గ రి ॥సా॥
వీనులవిందు సేసికొని - వేగమె నిర్దశించెద ॥నే॥

గీ॥ అనిన నంగీకరించిన యధిపుచెంత। గొంతవడికి నిద్రించె నకోమలాంగి
పిదపశ్రీరాముడుంబూర్వవిధిబురంబు। తెరవులందలి జనులశోధింపనేగె॥

ఉ॥ వాయుతనూజసంతత నివారిత దుష్టసమాజసర్వస
ద్దాయకముఖ్యరామ పదకంజనిరంతర బద్ధసఖ్య సు
శ్రీయుత కామరూప రవిశిక్షిత వేదకలాప ఘోరలం
కాయతనాగ్ని సాయక సమాశ్రితసంచయ సౌఖ్యదాయకా॥

పంచచామరము॥ సముద్రలంఘన ప్రతాపశాలి గాయకోత్తమా
విమత్తలంకిణీ లతాలవిత్ర సాధుసత్తమా
సమస్తవేదశాస్త్ర సంవిశారదాశ్రితావనా
సమీరపుత్ర రామనామసార నిత్యజీవనా॥

వ॥ అవధరింపు మొకభటుండుమాత్రము వెంబడింప, దుష్టశిక్షణశిష్టరక్షణదక్షుండగు శ్రీరామచంద్రుండు-మారువేషముతో భూలోకమునకై స్వర్గమువిడుచునట్లు క్రమక్రమముగా సౌధాంతరములనుండి క్రిందికిదిగి నిశీథసమయంబున గోట కావలివారల జాగరూకతంబరిశీలించి - సింహద్వారంబువెడలి-యగడ్త వంతెనందాటి- నానావిధ ఫలవృక్షంబుల వరుసలకు నడుమనున్న ని వెడల్పు తిన్న నిరాజవీథియందు జీమకైననొప్పికలుగని యంత మెల్లగ గడియకొక యడుగువేయుచు గొద్దివస్తువునైనగొప్పగ గణించుచు తమచిరుతచూపుల సహజౌదార్యగాంభీర్య శాంతభావంబులొప్ప

రమింటిమబ్బుల వెడద చెవులం జెదరజిమ్ముచు దమహృదయనిర్మలత్వముం
దెలుపు దంతకాంతులుదిక్కుల వెన్నెలలుగాయ-నల్లపూసనై నశోధించి
నిమిషోపాయంబునం బట్టజాలుతుండాగ్రంబున నేలదుడుచునట్లు పూత్క-
రించుచు- దెసలదరఘీంకరించుచు-నెట్టికష్టంబులైన సహించి యల్పులకు
లొంగియైన లోకోపకారంబుగా నడచుటయే జన్మకుసార్థక మనునట్లు
మావంతులవశంబున మేనులంబట్టు కత్తళంబులనలంకరింపబడి - యొంద్దై
నం దమయౌన్నత్య బలపుష్టులకుసాటిలేదని యిరుప్రక్కలం జయఘంట
లుమ్రోయ- నూగుచుం బిల్ల కొండలవలె నడతెంచు నేనుంగు లవ్వెనక-
శాయమాన్పలకిముందుబొంగులవలె నిడుదవంక మెడలెత్తి కురూపిత్రిప్పి
కొనుట మొండన్నట్లు మొండిచెవులతోడ్డి చిన్నకోలతలలనాడించుచు-దమ
యందమే జంతువులకైన లేదని నిరసించు దీరునవ్రేలాడు పెదవుల నాక
సంబుచప్పరించుచు - నెట్టిబరువుతోనైన నామడలడుంగులుగ నడువగల
మనుగర్వంబునందూగివచ్చు బేగిరావు-లాపిదప వింతచార్జామాలతోర
బ్బరుబంతులవలెద్రుళ్ళుచు నబ్బురపునడలను డాంబాజీలు సేయుతురుపుగు
ర్రంబు-లాపిమ్మట నొకచో మహాతాబు- లొక్కెడజిచ్చుబుడ్లొ-కట దా
రాజువ్వా-లొక్కప్రక్క యీతచెట్లొక్కతావున నెగురు కాగితపుబుట్ట
లొకచెంత వెన్నముద్ద లొకవైపున నాట్లొకమూల జకర్రంబులు మొద
లగు పలురకంబుల బాణసంచా-లాతరువాత పటా-చెడీదమ్ఖుసరత్తుదొట్టి
గరిడీ సాము-లాపయి రమ్డోలు వీరణము, తాషా- టకోరా-సన్నాయి-
తూతూబాకా మొదలగు పెక్కురకంబుల బాజాబజంత్రీవాద్యము-లాపై
నిత్యకన్యాత్వము-నిర్మలదృష్టియు-సంతత పరమేశ్వరసేవయు వాసికెక్క
సారంగి తపలా దొట్టిమధురధ్వనుల సహాయంబున భక్తిరసముట్టిపడ జగ
దాహ్లాదకరంబుగ బాడియాడు దేవదాసీమణు లవ్వాలవింజామరలువీచుచు
గర్పూరపుదివిటీలుపట్టుచు-వేదమంత్రంబులు చదువుచు బవిత్రవస్త్రంబుల
నొప్పుబ్రాహ్మణోత్తములు మోయు బంగరుటందలంబున వేంచేసియున్న
గౌరీశంకరవిగ్రహంబులదివ్య వివాహమహోత్సవంబునకుబూర్ణ కలశంబు
లంబట్టి రాజహంసలగతివచ్చు పతివ్రతామణులు-చిట్టచివరకు దేవకార్య
పరులగు పురమందలి పిన్న పెద్దలంతయునూరేగుసంబరముగావించు వేడ్క-

కద్భుతానందములొంది- ఖండియు నెల్లవీధులు సందులు మూలలు తిరిగి యందందనూరికాపులయష్రిమ త్తతకు సంతసించియాతటంజెడుబుగ్గిదిబ్బలు ముంటికంపలమోపులుపలురంగులతడిపొడిబట్టలమేటులు-బూడిదెపెంటలంబొర్లుచు-దాంపత్యవైభవంబున నొండొరులందన్నుకొనికాట్లాడుచు నారోహణావరోహణానుసారంబుగ విలంబదుృతకాలంబుల నసకలశ్రోతృహాస్యజనకంబుగ గూయుగాడిదెలుగలచాకలిపేటలోబోవునప్పుడొకచాకవాడు తనభార్యతో వక్ష్యమాణంబుగ జగడమాడజొచ్చె॥

బలహంస — చతురశ్రగతి.

ప॥ ధా సా రీ మా ప ధా సా, నీ ధ మా। పా ని ధ సా ని ధ నీ ధ ప మ
రి మ గ సా ॥ధా॥
ఓసీయోమాయలాడిచాలునీ-వేసము మోసము-వెల్లడిగదెలిసెనే
॥యో॥

అ॥ ధా స రి మ రీ మ గా సా-నీ ధా ప మా ప ధ స। రీ మ పా మా
ప నీ ధ-పా మ రి మ గా స నీ ॥ధా
నా సెలవు లేక నీక-న్న యింటి కేగితివి । నాకునీమీాదనింక-నమ్మకము లేదు
పో॥యో॥

1. ప న్ని ధ మా ప ధ సా ని-ధా ప మా రి మా గ సా రి। స న్ని
ధా స రి మ గా స-రీ మ పా ని ధా ప ధా మ ॥దా॥
బల్లలపండుగకీత-కల్లుద్రాగినిన్ను కోర । వల్లగాదనుచునీదు-చెల్లియింట
దాగలేద ॥యో॥

సీ॥ అనుచుగోపింప వాకిటకాలినీడ్చి
పొమ్మనినవానితోడ రాముండునూరి
కాపువలె నడ్డపడియోరిపాపమగును
వదలకుము భార్య ననవాడు పలికెనిట్లు.

మేఘరంజి - త్ర్యశ్రగతి

ప॥ సా రి గ మ ని స రి ని సా రి-గా మ ని స రి నీ మ నీ ॥సా॥
మంచితగవరివలెనీవు-మధ్యబడితి వేమయా ॥మ॥

అ॥ సా ని మ గ రి గ రి స నీ స-రి గ మ నీ స నీ మ గా రి ॥సా॥
ఉంచుకొనుటతగునెదీని-యొరు:లయింటజేరు:దాని ॥మ॥

మి॥ నీ స రి గా మ నీ మా గ-రీ స రీ ని సా రి గ మా గా మ నీ
స రీ ని సా రి-సా ని మా గ రీ స రి నీ ॥సా॥
ఎంచగరావణుండొద్ద-నుంచుకొన్నసీతనుబి। ల్పించినిందెమోసియేలు -
వెర్రిరామబంటువాహహో ॥మ॥

1. సా రి గా రి గా మ గా రి-సా రి స నీ మా గ మ ని రి
దుడ్డుగల్లుగొప్ప వారి-దోసములెక్కింప కెవరు
గా మ నీ మ నీ స రీ ని-స ని మా గ రి గారి సా ని
గుడ్డలేనిపేదవారి-కులమెంచగ పెద్దలంత
సా రి గ మ గ మా ని సా రి-గా మ నీ స రి గ మా గ। మా ని
స నీ స రి గ.మా ని- సా ని మ గా రీ గ స రీ॥ సా
అడ్డపడకుమాటబొందినట్టియాలిపొందికేల।సడ్డగపౌరుషములేని- సంప
దనా తేడ్డునకా ॥మం॥

గీ॥ పంతమున దొడలపై నిడి వాడుదొంగి
లించికూటమిగోరి పెక్కేడులింట
నుంచుకొను నాలి మళ్ళి రప్పించిరాము
డౌరయిట్లాడువారల న్మీరబెట్టె.

క॥ అనవినిసిగ్గువడిగిరు
కుకననారాముండు కోటకున్మళ్ళిభరిం
పనలవిగాని జనులనిం
దనుగూరిచిలోననిట్లుతల్లడమందెన్. . .

రాగవర్ధని - రూపకము.

ప॥ సా ని ధా ని దా ప మ గా - రీ స నీ ధ ని స రీ స ని ॥సా॥

ఏమిసేతుదైవమనే - నిట్టినిందెకెటుసైచెద॥ నే॥

అ॥ గా మ ధా ప ధా మ పా - ధా ని సా ని ధా ని రీ॥ సా॥

భూమిజాతయగ్ని సం - పూతయయ్యుమచ్చపో॥ దే॥

చి॥ రీ స ని ధ ని స ని ధ ని ధ మ - పా ధ ని సా ని రీ సా ని

నీమముగల రఘుకులమున - నేనపకీర్తిపాలైతి

రీ గ మ పా ధా ప మా గ - రీ స ని ధా ని స ని ధ నీ ॥సా॥

పామరులుంగూడనన్ను - బల్చనజేసిరియకటా॥ యే॥

1. సా రీ స ని రి స ని ధ ని ధ - ప మ గా మ ప ధ ని స ని ధ ని

ప్రాణేశ్వరినెడయనగున - యపవాదముబడయదగున

సా రీ గ మ ద ప మ గా మ - నీ ద ని సా ని ధ ని రీ

నేనెందుకు బ్రతికినాడ - నిందితకర్ముడనయో

సా రీ గా మా పా ధ ప - మా ప ధ నీ సా ని ధ నీ

భూనాథుండేగహీనత - భోగములాసించినచో

రీసనిధనిసనిధపామా - గామాపధనీసనిరీ॥ సా॥

పూనియతనిప్రజలుధర్మ - ముందప్పటసంశయమా ॥యే॥

సీ. అగ్నిచెదంబట్టునట్లయోనిజసీత వట్టినిందంబడవలసెనిట్ల

పరగృహమందుండి మరిభర్తలంజేరి స్త్రీలుజానకిసాటిచెప్పుదురింక

భార్యపై వలపున బౌరుషమున్విడనాడితినను మాటనేడువింటి

నకలంకసూర్యాన్వయమ్మున బుట్టిననాకునిందితస్నేహంబు నెరపరాదు

ప్రాణపదమైన భార్యను బాయగలన
యిలను ఘోరాపకీర్తి సహింపగలన
కటకటా ముందునూయి వెన్కకునుగోయి
యెద్దియుం దోచకుండె నేనేమి సేతు॥

క॥ ఈనిందకోర్చి నన్నా । జానుమతో ధర్మయన్న ట్లపకీర్తిన్
మానుకొనరు ప్రజ గానన్ । బ్రాణేశ్వరి నెడసి కష్టమైనసహింతున్.

గీ. తానుకష్టంబుపడియైన ధర్మపథము
వలదుతప్పింప బ్రజకు భూభర్తగాన
నిందబోగొట్టుకొనుటకై నిశ్చయముగ
భూమిజయునేను విడబడి పోగలవలయు.

ధవళాంబరి - జంపెతాళము.

ప. ప మ గ మా పా ధ ని స - రీ స రి ని ధా ప మా ప॥
అరయమా రాచబ్రతు - కందరికివెల్లమే॥ య॥

అ॥ ప ధ నీ ధ పా మా గ - రి స నీ స రి గ దా మ॥ ప॥
యిరు పేద యే మేలు - పృథివీవిభునికన్న ॥న॥

మి॥ స ని ధ ప మా గా రిస - ని స రీ గ మ పా ధ ని
ఇరువురకుందొల్లిటి - యెడబాటను గాయము
స రి గ మా నిధ ప మ గ - దా మ గా రి గ మా॥ ప॥
పరగమానియునిపుడు - పచ్చిజూపినయో॥ య॥

చ. బలిమిని రావణుండు తనుబట్టి గృహంబుననుంచుకొన్న య
వ్వేల బెను మంటలో దుమికి పావనతం గనుపర్చి వచ్చు నా

నెలతకు దప్పులేదు కలనిందెను దెల్పినచాకికెగ్గులే
దొలరియుజావకేబ్రితికి యుండుటనాదగు నేరమారయన్.

గీ. పఙ్క్తిముఖుచేత మున్నాపబడినసీత
చిచ్చుమెప్పించి తిరిగి నన్ జెందునట్లు
ఇపుడు లోకాపవాదము నెడసితన్ను
బౌరులందరుమెచ్చిన్ జేరుకాంత.

క. అనికృతనిశ్చయుడై ల
క్ష్మణునిం బిలిపించి వేగుజామునలజ్జా
వనతముఖుండై రాముం
డనిమెనొకంతటికి ధైర్యమూనుచు నిటులన్.

నీతిమతి - త్రిపుటతాళము.

ప॥ సా రి గా రి స నీ స రి గా రి-పా మ దాం-పా మ పా మ గా రి నీ ॥సా॥
వింటివా యనుజామనకెంత - వింతఘోరాపవాదవచ్చెనో ॥విం॥

అ॥ ధా ని సా ని ధ ప మ ప ధా ప మ - గా రి గా మ ప మా గ రి
గ రి స నీ ॥సా॥
కొంటెరావణుడటులదా జెగ-గొన్నసీతనుదెచ్చితినటయహా॥ విం॥

మి॥ ధా ప మ పా ధా ని సా నీ ద - నీ స రీ గ రి గ మ ప మ ధా ప
ఒంటిగసీరేయినే రాచ-బంటుభంగిబురమునజరింప
ధా ని స ని ధ పా మ గా మ ధా - నీ ధా ప మ గ రి స ని స
గారిసరిని ॥సా॥
తుంటరియొకచాకివాడునా-తోబౌరులిటులనుకొనుచుందురనియె॥విం॥

1. సా ని సా రి నీ సా ని ధా పా మ ప మ ధా ని స రీ ని సా రీ
ఎన్నడైనలోకాపవాదం - బెరుగబోవనిసూర్యవంశం
సా ని ధ ప మ ప మ గా రి గ రి - సా ని సా రీ గా రి స రి ని
చిన్నిదినములకునావలన - నిట్టినిందాం బొందవలసె

రీ గ రి సా రి నీ స నీ ధ ప - మాఁ పా మ పా దా ని స ని రి ని
ఎన్నగలోకమెల్ల నిండిన - యీనిందపోగొట్టుకొనుటకు
సా ని ధ పా మ గ రి స ని స రీ - సా రి గ మా పా దా నీ స రి నీ
దెన్నికసీతనువిడుచుటయే - తెల్లముగాగర్తవ్యంబకటా॥ వి౦॥

సీ. నిన్ననన్నుంగోరుకొన్నదిజానకి మౌనికాంతలజూడగాననమున
కరుగవేడుకపుట్టెనంపించుమనినేను సంగీకరించితినట్లుసేయ
గావునదక్షణంబీవుమారాడక పదిలముతోడ నీవదినెనడవి
కిప్పుడుగొంపోయి బుపిపల్లెచెంగట విడువుమరియునప్పుడతితోడ

రావణాసురుచేత జెరంగొనఁబడి
నావనుచు నిన్ను జనులు నిందనుపలుపగ
నాథుడోర్వక నిన్విడనాడెననుచు
దెల్ల మొనరించి వేగమెమళ్ళిరమ్ము.

గీ. అనుచుసర్వజ్ఞు డౌతనయుగ్రజుండు
సేయునాజ్ఞకు దలయూచి చిత్తమనుచు
ధరణిజాతనుగాంచి యాదలనువంచి
దుఃఖము నడంచి యిట్లాపెతోడననియె.

సుచరిత్రి - చతురస్రగతి.

ప॥ ధా ప మ గ మా పా ద ని ధా ని స - రీ స నీ స రి స ని - స ని
స రీ స రి నీ॥ ధా॥
అమ్మావినుమాయన్ననుగోరిన-యట్లునిన్నడవికి-ననుపవచ్చితినో॥య॥
అ॥ గా మ ప మా ప ద-ని స ని రీ స రీ-సా ని ధ పా ద మా-పా మా
గ మ నీ॥ ధా॥
సమ్మతిగామునిసతులతోడనీ-విమ్మగగొంతకా-లమ్ముండుదువురా॥య॥
ఖ॥ సా రి గ మ ప మ ప ద నీ స రీ స ని - స ని ధా ప మా ప గా
మా గా రి స ॥
సమ్మోదముగసవతిలేనిరాణివి-జగదేకవీరుడౌ శ్రీరాముని॥

రీ గ మ ప మా ప ధా ని స రీ సీ-స ని రీ స ని ధ ప మ గ మ ప
ధా మ గ॥ దా॥

కిన్మహీనయోనిజాతవసి కే-యెడనైనగౌరతగలదె-సతీమణి॥ య॥

ద్విపద॥ అనవినిజానకి యప్పుడులక్ష్మణుని।
క్షణముండుమనివేగ స్నానంబు సేసి।

2. వెలియుమపుంగట్టి వేర్లిన్నగవేసి।
పాలుపుగగుంకుమబొట్టును బెట్టి।

3 గౌరికి పూజలు గావించిమరది।
త్రో రథమెక్కి సంతోసంబుమీర॥

వ॥ అంతనాయరదంబు వాయువేగంబునంబోవుచు నెడనెడనానా విధ పక్షికూజితంబులంజెలంగి పూవుపిందెవోరపండుకాయల నొప్పారిమ జనహృదయంబుపోల్కిదమోభూతంబై లోపుదెలియరాని పెందోటలును జుట్టునకుంబిల్లవరుసబోలి చుట్టువెలుంగుబలియు పేరాముదపుచెట్లకు నడుమదొలుతదలవంచి కష్టపడినంగాని సులభజీవనముదొరకదాపై నౌన్నత్యంబుజూప వచ్చునన్నట్లు సంసారులపోల్కి వంగిలేచుచు సుఖదుఃఖంబులంగిరిడునేతంబులు దమగుర్తుదెల్ప సాధుజెందంబులవలె నిగూఢంబులయ్యు బరోపకారంబుగ బరిణమించు నూతులదాపున బలుతెన్నులనిరుదట్ల బలురకంబుల కూరపాదులంబెంచుచుం బారుకాలువనీళ్ళం బెరుగుచు వరుసలుగట్టి తమతీయని పసిడిమేనులన్ వెల్లయాకుటుపుపులం జుట్టుకొని ముత్తైదులవలె బైకిపచ్చనికొనలు మాత్రమగుపరచు చెఱకుపెరళ్ళును—వేసంగిపైరులకై మిగిలిననీటిగూడలందోడు పొలముకాపులదిట్టుచు బురదనత్తుకొను చేపల నీసడించిపిల్లలు పెరుగుమునలిచెరువు గర్భంబుల మొండియూరుదుబ్బుల కెగబ్రాకనత్త యొండ్రికాయల బొడుచుకొని తినుగుడ్డికొంగల నెద్దుచాటుననుండి పడమోదు వేటకాని కూళతనంబునకు బదులుగ వానియడుంగుల్బం గుచ్చుకొని కదలనీయక వానిందుడకుదోడే

ళ్ళకప్పగించు పెద్దతుమ్మముళ్ళనిండి శుష్కవిస్తీర్ణతంగలిగిన మెరకలును నడిమిదూరముగనప్పడనీక పిన్నపెద్దతరగతిగా బార్లుదీర్చి వానకుంజాడలు వడుకొండతుదిలోయలబెన్రోదల నరకోసుపోడవునంబడి చుక్కలకుబుగ్గ లుపొడుచుసట్లు ముత్తెపు తుంపుర్లం జిమ్ముచు సహజ కవితాగానంబు లకరణి యథేచ్ఛందుమ్రిళ్ళి పారుతీయనివెండినీటిధారలు మెట్టులుగదిగినిల్చు కల్వదామరకొలంకులచుట్టుచల్వకుంబండి యొరుగుపనసయనంటులకు నడుమ నందందనలరు మొగలిసంపగిపూదావులకుబ్బుగిరినాగులు సగముమ్రింగి నమేకల మిగిలిన సగము తెంచుకొని యేగుబెబ్బులుల న్వల్ప్యావశిష్టంబుగ జించి తిను రేచులం గరచిచంపుచీమలం దిగమ్రింగు నెల్గుబంటులందెగ గాల్చుమిణుంగురుల విదల్చుకార్చిచ్చు నెరపుసడవులుందాటి——నల్గడల సిపాయిజాగిలంబులు కావలియైరాగ మెడయందుచిరుకంచు మువ్వగంటలు ఘణఘణమనిమ్రోయ జిరుతేసెగవ్వలనగిషి చేయబడిన పలురంగుల కుచ్చులగంతచే సింగారింపబడి యిత్తడిమలామగలబల్సాదికొమ్ములగట్టంబడిన నెమలికుంచెలందంబుజూప రాచఠీవింభార మెరుగక యేగుబసయెద్దు వెంబడింబలుదినుసుల బరువుటంకెంబులతో లక్షలకొలదిగ గోలాహలంబుగ నడుచుగోనెయెద్దుల నదల్చుచు బెళ్ళురేగు పెంధూళిన్మ్రాయు నారచీరెలు మెడలంగులివింద పేరులుగాల్సేతులు మడుగులకొలదిగ గంచుతొడువులుమరియు వింతమోటసింగారంబున నొప్పారుబిత్తరుల క్రొవ్వాడిచూపులకొయ్యారంబుగ వింధ్యాచలు గండ్రిగొడ్డళ్లుంబట్టికొను బిడారువాండ్రి వెల్లగుడారంబులకు జలువనీడలొసంగుచు నామడల మేరవిస్తరించి యూడలుదించుమర్రిచెట్టుల వేరులకు నీళ్ళందించు పేరొడ్డులనొమ్మరతెత్తి మోకాల్బడి కాపులయదల్పులూతగా బరువుబండ్లకెలాగు నెనుపోతుల డెక్కలం దెమల నీయని మెత్తనియెర్రియెండు వండుబగ్గుండకు నిడుగబుక్క నెరిపినట్లు వెల్లఫరషుచేసిన కైవడింగాలిచే సాఫుచేయబడిన పొడియిసుకపరపుల కవ్వలనునుపై చెమ్మగలిగి స్పష్టంబుగ బాములుం బిట్టలు నడుచుజాడలగుపర్చుతడిదిబ్బలకు వెన్క జీరుము త్తెములపగిది నల్లబూసల తెరంగున వెండియుం భెక్కు రంగులుగ నిసుకనగుపర్చుచు నద్దంబుమాడ్కి దనలోనిపిత్త పరిగెలన్మింటనల్లాడులకుముకిపిట్టల బెర్లిం

చుచు వయసుమళ్ళిన మనసుమాడ్కి దుప్పిల్లైరుగకపప్పిసన్నంబై యుబ్బు మాని సన్నవడి మెల్లగభారు నొకయేటికవ్వలి యొడ్డుచేరినంత.

సీ. ఆకైననల్లాడ నీకదిగ్బంధనముగ గాలిచెమ్మటంబొదవెనుకక్క
మిన్నంటిచల్వకై మెలపుతోడుత గిద్దచాలుగనిరు ప్రక్కజాచెరెక్క
ముంగాళ్ళతోజెట్టు మొదటగాత్రత్రవ్వికుదురుగబడుకొనెగుంటనక్క
యొండమావులగాంచు చెంతయుదప్పితో వాడిపరువువెట్టెలేడిబక్క

గీ. యొడళులుడికెత్తి తుమ్మెదలుడిగెసద్దు
రగులుకొనుననగ్గికిం గనరాదుహద్దు
అడవిపందికి బురదనీరయ్యెముద్దు
వెలసెబనిరద్దు నిడువేసవినడుపొద్దు.

గీ॥ అంతలక్ష్మణుతోసీత నచ్చటముని
పల్లెకుంగూతమేరను బండినిల్పి
స్వాదుఫలహార మొనరించి సేదదేరి
ప్రేమమీరగ నిట్లనె రాముదలచి.

నవనీత—త్రిపుట.

ప॥ గా మా పా ధ ప మా ప మ గ రీ-స రి స నీ సరిగామాపామా॥గా॥
అన్నాలక్ష్మణనాదుకుడికి-న్నదరజొచ్చెనదేమోకాని ॥య॥

అ॥ పా ధ ని సా రి స ని స ని ధ ప మ గ-మ ప ధ నీ స ని ధా మ ప మా ॥గా॥
తెన్నునగూడనపశకునములయి-దిగులుపర్చెనునాదుమదినో॥అ॥

మి॥ సా ని ధ ప మ గా రి సా రి నీ-సా రీ గ రి స నీ రి నీ స ని॥
సన్నుతగుణశాలివైనవనీ-యన్నన్విడిచియిట్లువచ్చితి॥

గా మ ప మా ని రీ స గా రి స:-ని ద పా మ ప దా ని స రి స నీ॥
వెన్నెలమాని చీకట్టింబడి-వెతజెందుచకోరము వలెనో॥య॥

1. ద ప మ గా మా ప ధా ని స రి స-నీ స రీ స ని ధ ప మా గ రీ।
అరయగానాడబుద్ధిమిగుల-నల్పమైనది గద కానిచో
స రి ని గా మ ప దా ని స ని ధా-ప మా ప ధ నీ సా ని ధా పా
వరుని బాసియరణ్యమునసం-చరింపగ నే గోరనేలా॥
ధ ని స రి సా నీ ధ ప మా ప ధ-మ ప మా గ రి సా రి నీ స గా
సరిసరిచాపల్యము స్త్రీలకు-సహజంబనుమాట నిక్క-మా॥
మ పా ధ పా ద ని స ని ధ ప మ ధ-పా మా గ మ గా రీ స రీ ని॥గా॥
భరింపజాల విరహము మరల-బ్రాణేశునితో నన్ను గూర్పు ॥మ॥

గీ. అడవిమునికాంతలం జూచు నాసవదిలె
నెండబడలిక వాయ నిద్రింతుకొంత
యింటికిన్మళ్ళిపోదు మంచింతికన్ను
మూయగని లక్ష్మణుడు తలపోసెనిట్లు.

కోసలము-రూపకము.

ప॥ స ని ధ రీ స రి స ని ధ పా-మా ప మా గ మా ప ధా ని।
అకట యీమెకు గఠినరా-మాజ్ఞ నెట్లు తెల్పువాడ

అ॥ రి స నీ రీ స నీ ధ ప మ-పా ద ని స ని రీ సా ని॥ స॥
నికనాఘోరవార్త-విని-యెట్లు బ్రతుకు నీసాధ్వి॥ య॥

చి॥ స ని ద పా మ గా రీ స ని-స రి గ మ పా ద నీ స రీ
సకలమైనకష్టంబులు-జగమున గల్లనిందెలుగ
స ని స రి సా నీ ధ నీ ధ-ప మ పా దా ని స నీ రి ని॥ స॥
అకుటిల సత్యస్వభావు-లకె కల్పించును మర్యాద॥ య॥

క. రాము కఠినాజ్ఞ దెల్పగ। భామినిపరిపూర్ణగర్భవతి యేమగునో
నాముంగటమూర్ఛబడి।యీమగువగొన్న దురవస్థ నేనెటుగందున్.

గీ. గానరామాజ్ఞ పత్రింబుపై నివ్రాసి
యీపె చెంగటనుంచి నేనేగవలయు
నిదియె సమయంబటంచు సారథినిగూడి
సన్నసన్నగ సౌమిత్రి సాగెనంత.

సీ. ఉడుకెత్తి పాదులన్మడిగిన సీడలు చల్లగ దూర్పున సాగుచుండె
వడదాకి తొర్రలనడగినపిట్టలు ముదమ్మున బైటను మ్రోగుచుండె
కడు నెండవేడిమిన్గ్రాగినగాడ్పుపోయిగ మంచుకొండకై యేగుచుండె
కొండనుదిగి మేతకొరకు బెబ్బులు లుమ్మిరిగబల్లముల జెలరేగుచుండె

గీ. పాములకు బుట్టలోనుండి పడగ హెచ్చె
మడువు నెడబాసి యేనుంగు లడవిజొచ్చె
ప్రొద్దు పడమటకు న్వ్రాలి ముద్దువచ్చె
నెగడి జానకి వాలుకన్నుగవవిచ్చె.

గీ. అపుడు నిదురలేచి యాసీత సౌమిత్రి
రథముతోడ గానరాకయుంట
నద్భుతంబు భయము ననుమానముం దిగుల్
మించి యచట దల్లడించెనిట్లు.

కుంతలవరాళి-మిశ్రగతి.

ప॥ స మ పా ధ ని ధా స-న్ని ధ ప మా ద మా-స ని ధ ని ధా సా
మ సా నీ దా ప మ॥స॥

కలయో నిజమో ల-క్ష్మణుడు లేక యి-ట్టులడవిలో నుంటిగానే
నొంటిగ॥ స॥

అ॥ మ ప ద ని దా స నీ-ద ప మ స మ పా ధ ని-ధ స మ స ని ధ ప
మా ప ధ నీ ద సా ని ద॥స॥

పిలచినరాక ము-ద్దులమరదియేమయ్యె - దలపగ నరద మె-వ్వాల
మాయమయ్యెనో॥ క॥

ఖి॥ ప మ స మా పా ద నీ ధ స నీ-దా షా మ పా ధ నీ దా సా

తెలియరాదిందు కేకతమో-దిక్కెవ్వరింక నాకయ్యో

మ ప ద ని ద సా ని ధ పా ధ మా-స మ సా మ పా మ దా మ
సా మ॥స॥

మువిధి వింతగ వ్రాసెనాత-లవ్రాత రామరామరామ॥క॥

శా॥ అన్నా లక్ష్మణ బుద్ధిశాలివిగదా యయ్యో యరణ్యంబులో
నన్నిట్లొంటిగనుంచి పోవదగునా న౯ దల్లిగాజూచె దీ
వెన్నండైన నకల్మషాత్ముడవు తండ్రీ రమ్ము నన్వేగ నీ
యన్నం జేర్చుము పల్కవేమయితివయ్యా వీర రామానుజా.

గీ. అనుచు బలుమారు సీత లక్ష్మణుని బిలిచి
యుత్తరము లేక వేడినిట్టూర్పుపుచ్చి
ధరణి నొక పత్త్రముం జూచి దానిజదివి
కఠినరామాజ్ఞకు న్మూర్ఛగాంచె మరల.

సీ. ఎల్లపిల్లలుగూళ్ల కెక్కగ గుడ్లగూబలు ఋషిపత్నులుం బయటుడాసె
వైదేహిదురవస్థ పరికింపలేనట్లు ఖిన్నుడై సూర్యుండు కన్నుమూసె
పసపుగుంకుమము నాకసమునసంజయ న్పేరాసపెద్దమ యారబోసె
అంచెలుగా నక్కలరచుచు దెసలందు ధరణిజకష్టంబు నెరుకజేసె

చీకటిముసుంగున౯ భూమిచింతబండె
చుక్కలున్సీతకై మింట బొక్కుచుండె
బొదలిదవుదివ్వెలుగ గొండపొల్లుమండె
జనకజకు నప్పు డష్టమశనియు నిండె.

క. జానకియు మూర్ఛ దేరిన। పై నెంతయు వెర్రియెత్తి భయముదొరగి య
క్కాననమున దుర్భర శో।కానలదందహ్యమానయై యిట్లేడ్చెన్.

భవాని - రూపకము.

ప॥ స గ-రి స నీ గ రి ని దా మా-నీ-ధా ని స రి గ ని ॥స॥ మ గ రి ని రి
ఎంత-పనిజేసితివి రామా-నీ-వింతకఠినుడవని యెఱుగ ॥నెం॥

అ॥ దా ని సా రి సా ని ధా ని ధ-మా గ మ ధ ని సా గ రీ ని ॥స॥
సంతతంబు నిన్నె నమ్మిన- సాధ్వినడవి కప్పగించి॥యెం॥

1. నీ స రీ గ మా గరీ స-ని ధ ని సా ని ధా ని ధా
నీచులాడుకొన్న నేమి - నిజము నీ వెఱుంగవా
గా రి గ రి స నీ ధ మ ని ధ-మ ధ ని సా రి సీ స గా రి॥ స॥
నాచరితపవిత్రమని యె-నలుగు సాక్ష్యమివ్వలేవ ॥యెం॥

సీ. అపవాదమూడ్చి రాజ్యంబున నీతినిల్పుటకు నన్విడనాడె భూమిభర్త
గాన ప్రాణేశుపై నేరములేదు కలవార్త దెల్పక కన్నొరంగి
యడవిలోనునుడించి యరిగిన సౌమిత్రి తప్పిది రామాజ్ఞ జెప్పినంత
నిండుగర్భిణినగు నేబడు దురవస్థ బరికింప లేకిట్లు పత్రమందు
వ్రాసిపోయిన లక్ష్మణువలన గీడు
నాకు వొచదుగాని యెన్నంగదుష్ట
రావణాసురు చేత గొంపోవబడిన
నాడె చావక బ్రతుకుట నాదితప్పు.

హిందోళము - చతురశ్రగతి.

ప॥ సీ దా మా ధ ని సా మా గా-మా దా నీ స మ గా మ ద ని స॥ సీ॥
రమ్మా మృత్యువవే సం జే-కొమ్మా చచ్చి సుఖింతునిపుడు

అ॥ స మ్మ గా మ దా ని స మా గ మ ద ని-సా ని దా నీ ద మా గ సా మ
గ మ ॥సీ॥
నమ్ముకొన్న రాముడు నన్విడచెను-నాకునీకన్న మిత్రులెవ్వరిక॥ ర॥

1. ద ని సా ని ద సీ దా మా-గా స మా గ మా దా ని స నీ ద మ
తినుడో పులులారా నే-దీనురాల మీ యాకలిదీరగ

స మ గ మ దా ని సా ని ధ మ గా స మ-గా మా ద నీ స మా
గా స మ గా
ఇనకులదీపమైన రఘురాముని- కిల్లాలనయ్యునిందంబడియూ
మ ద ని స మా గ స ని ధ ని స ని దా మ- గ స మ గా ధ మా
ని ధా స మ గ స మ॥ ధీ॥
వనముననొంటివిడువబడితినింక-బ్రతుకనొల్ల మీకుబుణ్యామగునను॥ది॥

గీ. ఇటులవిలపింప జెంగటి యేటిలోన
సందెవార్చెడి వాల్మీకి చప్పున జని
యెంతయుం దయతోడ నా యింతిని గని
భయపడకుమని యిట్లనె నయముతోడ.

ప్రతాపవరాళి - ఖండగతి.

ప॥ సా రి మా ప స ధా ప-మ గ రి సా రి మ గా రి ॥సా॥
అమ్మనీవిటులేల - నడవి నొంటిగనుంటి ॥వ॥
అ॥ సా ధా ప మ ప సా ధ-రీ మ గ రి పా మ గ రి ॥సా॥
ఇమ్మాడ్కి విలపింప - నేమికతమో తెలుపు ॥మ॥
మి॥ రీ మ ప సా ధా పా-మ గ రీ సా రీ మ ప
నమ్మము నీకింకన్ - నళినాక్షి మేలగు
మా గా రి స రి మ ప రి - స ధ పా మా గా రి ॥సా॥
జుమ్మా భయపడకుము - చూడునేవాల్మీకి ॥న॥

క. అనిపల్కి ధృతిందెల్పిన । మునివరునింజూచి కేలుమోడ్చిమహాశో
కనినదమున రాల్గరుగన్ । జనకజయిట్లనియె నపుడు సవినయఫణితిన్.

కమలామనోహరి - ఖండగతి.

ప॥ గా మ పా ని స ని ధా పా-మా-గా స గ మ పా మ పా ని ॥గా॥
ఏమిచెప్పుదును తండ్రి - నా-నోము ఫలమింతసుండి ॥యే॥

అ॥ సా ని దా పా మ గ స-గ మ ప నీ స ని ధ పా
రాముని ల్లాల దశ-రథునికోడలనునే
మా గా స గ మ ప మ గ-సా ని సా గ మ పా ని ॥గా॥
సామంతుడగు జనక - చక్రవర్తికిబుత్రి ॥నే॥

చి॥ సా నీ ధ ప మా గ స-గా మ ప నీ స ని ధా పా మ గ మా పా
ని ద పా నీ స ని ధ ప మ గ స ॥గా॥
ఆమూర్ఖుడు రావణు - డంటినమాత్రిననే । పామరనిందంబడి -
పాత్రిణేశుడిచటవిడిచె ॥నే॥

1. పా మ గా మా గ సా-గా మ ప ని సా ని ధ ప
సీతనాపేరుసం-పూతనని సాధ్వివని
మా గ సా గ మ పా మ-పా ని స ని ధా ప మ గ
వీతిహోత్రుడుపల్కు-రీతిమునుదావినియు
సా గా మ ప నీ ధా-ప మ గ మ గా సా గా । మా పా నీ స ని
ధ ప-నీ ధా ప మా గా స ॥గా॥
ఈతీరుసనాథుం-డిచటికిబోదోలే । నీతో జెల్పుకొనెద- నేనిండుచూ
లాల ॥నే॥

గీ. అగ్నిసాక్షిగనేసాధ్వినౌటగనియు
నింతకాలము ననునాథుడేలికొనియు
నిందదైసైరింపలేక నన్విడిచెగాన
జచ్చిబ్రతికెదనీవునీజాడబొమ్ము.

ఘూలవరాళి - రూపకము.

ప॥ ఎందుకీయాడజన్మ - మెత్తితినయ్యో ॥యెం॥

అ॥ మందభాగ్యురాల రాము - మన్ననమెటునిల్చునా ॥కెం॥

చి॥ కందర్పకోటిసుందరు-డుంద్రిజగదేకవీరుడు
సందిటగొనినాధుడున-న్నుందుడకడవిపాల్సేసె ॥నెం॥

1. ఇందుకా ననుగంటివోమ - హా దేవినాతల్లి
యిందుకానను బెంచితో మిధిలేశా నాతండ్రి
యిందుకహరువిల్లువిరచి - యేలమినన్ను బెండ్లియాడి
యిందుకనాయిడుమలెడపి - యేలితివిన్నాళ్ళు రామ ॥యిం॥

క. పొరిబొరినేడ్చుచునేలన్ । బొరలుచుగర్భవతియగుటనోగలుచునెగ యూపిరి దీయుసీతమేనుని।మరిదప్పిన్నేడ దేర్చి మౌని యిటులనెన్ ॥

గౌడమల్లారు - త్ర్యస్రగతి.

ప॥ సా రి మా ప ధా స నీ ధ - మా గ రీ సా రి స ని ధ ॥సా॥
అమ్మతండ్రివంటివాడ - రమ్మనాయింటికిపుడు ॥స॥

అ॥ మా ప ధ స రి మా గా రి స - నీ ధ మ గ రి మా గ రీ ॥సా॥
సమ్మదమున నీనాధుని - సమ్ముఖమున జేతుర్ నని ॥న్న॥

మి॥ రీ మ ప ధ మ పా ధ సా ని - ధా రి మా గ రీ స నీ ధ
నమ్మమటుల జేయకున్న - నన్ను మాను కేరబిల్వ
సా రీ మ ప ధా మ గా రి స ని ధ మా ప స సా ని ధ రి॥సా॥
కొమ్మా విను జెప్ప నీకు-కొడుకులిద్దరు పుట్టగల ॥ర॥

1. ధ స రి మా గ రీ మ పా ద - సా ని ధ మా ప ధ మా గా
జనకపుత్రివైననేమి - సత్యపరాక్రముడౌరా
రి స రి మా గ రీ స నీ ద - సా ని ధా మ ప ధ సా ని ధ॥
మునికిభార్యవైననేమి-ప్రారబ్ధకర్మమెట్టుదప్పును
ని ధ మా మా గ రి సా రి మ-పా ధా సా రి మ గా రీ
జనుమా మా మునిపల్లెకు-సందేహింపగనేలా
స ని ధ రీ స నీ ధ మా ప-ధ మ గ రి సా ని ధ సా ని ద ॥సా॥
వినుము నీదుభర్త నిను-బిలుచు నుపాయము పన్నెద॥ స॥

గీ. ఇటులబుజ్జగించి ఋషిపల్లెయందాపె । గోరినట్లు మారుపేరు బెట్టి
స్వీయ గృహమునందుసీతనుగాపాడు।డనుచుమౌనిసతులకప్పగించె.

ద్వి॥ అంతట ఖేద మోదాశ్చర్యములను
కాంతలు గుంపులు గట్టి ధైర్యంబు

2. జానకికిం జెప్పి సదుపాయముగను
స్నానభోజన పరిచర్యలుసలిపి

3. అక్కరో చెల్లెలా యనుచువావులను
మక్కువతో బన్ని మన్నించిపిలిచి

4. మచ్చికగావించి మంచిసామ్యములు
ముచ్చటలంజెప్పి మొనసి నవ్వించి

5. నెమ్మదిమరపించి నేరుపుతోడ
గమ్మని పూలపక్కను నిద్రపుచ్చి

6. వెంటవెంటనె లేచి వేళలుజూచి
కంటికి రెప్పట్లు గాచుచునుండ.

సీ. ఎప్పటికిం దొల్కరించునోయని వానకోయిలతీయనికూత వేసె
చీకటివలెనింక సీతకు నపవాదవీడునంచుం మలికోడిగూసె
వగసగాజుక్కలు మరిచందురుండుదివ్వెలుగల్వలుం దమ వెలుగుబాసె
పై దేహిహాయిగ బ్రసవించుశకునమ్ము కొమ్మకెగరికాకిగుతుంజేసె
విచ్చుతమ్ముల దుమ్మెదల్వేడ్క మ్రోసె
దుర్ళ్ళిజక్కవకవలు కౌగిళ్ళడాసె
తెమ్మెరల్చల్లకపర్రింబు దెసలరాసె
ప్రొద్దుజేగురురంగు తూర్పునకుబూసె.

క. జానకియు గర్భవేదనతో నంతట లేచి మిగుల దొట్రిల్లెడు న
మ్మానిసతులదాపున నెంతో నొప్పులుబడుచునిట్లు తొట్రిలుచుండెన్.

నాగస్వరాళి - త్రిశ్రగతి.

ప॥ గా మ పా ధ సా ధ ప మా-గా మ పా ధ మా॥గా॥
తాళలేను నొప్పులకో - తల్లులారనే॥ దా॥

అ॥ పా మ ప ధ స ధా ప మా గ-స గ మ పా ద సా।
నేలబ్రతికినాను నాథు-నెడసి యిట్టులక।

ఉపపల్లవి॥ దా పా మ గా స గ మ-పా ధా స ధా
పాలించరా చలము-చాలించురా।

సా గా మ పా మా గ - మా గా స మా॥ గా॥
ప్రాణేశ రామా మొ-రాలించురా॥ తా॥

1. సా గా మా ప ధ స ధా ప-మా గసా గా మ పా।
పుట్టిల్లత్తయిలుబాసియిట్టు లేనుంటినా।
దా ప మ పా ధా సా ధ ప-మా గ సా గ మా ప ధా।
నిట్టడవిన్నిల్పాడగ-నేనునోచుకొంటినా।
సా దా పా మ గ సా-గా ధ స గా మా-పా మ పా ధ సా ధ ప
మ గ-సా గ మ పా మా।
కట్టా రామానంజే-పట్టురరామా కట్టుకొన్న దానివిడువకర్జమ రామా॥

సీ॰ అబ్బబ్బయీనొప్పులధికమాచున్నవి యింకెట్టులోర్తు నోయింతులార
ఆడపుట్టుకకన్న నడవిలో చెట్టయి పుట్టుట మేలగుపొలతులార
నావార్తవదినెకు నాయత్తకమ్మకయ్యకు దెల్పి తోడితెం డతివలార
యింకనేబ్రతుకబోనిదినిశ్చయమునాథునగుపర్చుడొక్కమారమ్మలార

తండ్రిజనకుడ కావుమో తల్లిభూమి
యిప్పటికినైన నాజీవమేలపోదు
యక్కటా లక్ష్మణా యొక్కరైన బలుక
రేమి సేయుదు నోరామ రామ రామ॥

క॥ నొప్పులిటుల మిక్కిలి పడి
యప్పుడు బాలారుణోదయావసరమునఁ
గొప్ప శుభముహూర్తంబున
జప్పునఁ దీఱ్పాడె జనకజాత ముదముగాఁ.

జనరంజని—త్రిపుట.

ప॥ స రి గ మా ప ద పా ని సా ధ ప-మ రి స రీ గ మ పా మరీసరి ॥స॥
కవలుపుట్టిరి చిన్నిరాముల-కరణిముద్దులుమూటగట్టుచు॥గ॥

అ॥ ద ప మ రీ గ మ పా ధ పా ని స - రీ స ద ప మ రిగమపధాపని॥స॥
రవికులంబభివృద్ధిగానను-రాగమునమునిసతులు చూడగ॥గ॥

చ॥ ధ ప మ రి సా రి గ మా ప ధ-పా-ని స రీ గా మ రి స ద పా ని స।
పవనుడు చల్లగ మెలగ-పీ-వగబద్మంబులు వికసిల్లగ
రిగమా ప ద ప ని స ధ ప మ-స-రీ గ మ పా ధ ప సీ స రి స ధ ప నీ॥
స॥
నవనీరదశకలములన-జిరు-నవ్వున జానకిఖేదమును మరువగ॥

గీ. అప్పుడు వాల్మీకమౌని యాయర్భకులకు
జాతకర్మంబు సేయించి సంతసమున
బాలకుశలవాస్తరణ నుద్భవిలుకతన
గుశలవులనుచు బేరులకుఁ గ్రిలకిడె.

క. కేవల సత్యస్వాంతా
ధీవిపులబలార్కవిజితదితిజధ్వాంతా
భావితసీతాకాంతా
సేవకజనవనవసంత శ్రీహనుమంతా.

మాలిని॥ సకలనిగమవేదీ సాధుగానప్రమోదీ
ప్రకటిత ఋజువర్త్మా రామపాదార్పితాత్మా
ముకుళితఖలకామా భూరిలం కేశభీమా
అకుటిలజనగేహా యారవీరాంజనేయా.

గీ. అవధరింపు మయోధ్యలో నపుడు లక్ష్మ
ణాగ్రజుడు జానకీవిరహానలమున
దూలు చొంటిగనొక పూవుదోటకేగి
యెంతయుందనలోఁ జలడించె నిట్లు.

గవాంభోధి-త్రిశ్రగతి.

ప॥ సా రీ గా రీ స నీ-సా-రీ. గ మా ప మ గ రి॥ సా॥
అయ్యోజీవేశ్వరీ-యిం-తయ్యోనామనబ్రతు॥ క॥

అ॥ పా మ పా ధా ప మా-పా మా గ రీ సా సి॥ సా॥
ఎయ్యెడనుంటివో-ఏమనుకుంటివో॥ య॥

1. ప ధ ని స రి స గా రి స నీ-దా ప మ గా రీ గ మా
అరయగమనశోకము జ-న్మావధిగా జేసెనా
ప ని ధ పా ద నీ స రి గ రి-సా ని ధా పా మ గా రి॥ సా॥
పరమపావనీ మనకీటు - వ్రాసెనా కొయ్యోదయ్యోమయ్యో॥

2. సా ని సా రి గ రి సా ని-దా ప మ ప ద ని స రి గా
నిండుగర్భిణివినిన్ను-నేను విడువవలసెనా
మా ప మ్మ గ రి గా రి సా ని- స రి గ మ ప ధ ని స రి ని॥ సా॥
వెండియుమనయాసలెల్ల-బెరిగిపడటగలసెనా॥ యు॥

సీ॥ హరునిల్లువిరచి నా యురమునపూదండ నెగ్గించునపుడునున్నిగ్గుగొల్పు
పిత్రాజ్ఞనడవికై వెడలెడునా వెంట దోతెంచునపుడు సంతుష్టినిల్పు
బంగరులేడికై బ్రిమసి చనువున నక్కబుత్తెంచుతరి నింతముద్దువెల్పు
దశకంఠుడీల్గిన తరువాత నగ్నిసాక్ష్యమ్ముగ వరసతీత్వమ్ము దెల్పు

నవరసమ్ములకాపు మన్మథునితూపు
మిట్టమీాలనురేపు కొర్రింమించుదాపు.
నిర్మలవినీతికిం బ్రాపు నెనరుజేపు
నట్టి నీచూపుగన కెద యెట్టులోపు॥

ఉ॥ ఎంచగభాస్కరాన్వయము నేచెడుదుర్యశమర్క గ్రిహంబు శాం
తించగ నిన్నరణ్యమునకే బలియిచ్చితిగాని నన్ను బా
ధించెడు నీవియోగమను తెంపరి దయ్యమెుహో మృగాక్షి హా
మ్మ్రంచును నాదుప్రాణ ముపహారముబొంద కెటుల్క్షమించునే॥

కామోదరాగము-ఖండగతి.

ప॥ సా ని మ గ రీ స నీ-సా రీ గ మా ని స ని॥ సా॥
నిందెయను చీకటిక-నీ వేను జక్కవల
రీ స ని మ గ · రి స ని రి-సానిమా గ రి స నీ॥ సా॥
చందమున విరహామున-గుందుచుంటిమి సఖీ॥ నిం॥

అ॥ మా నీ మ గా మా గ-రీ-గా రి సా రీ స
ఎందాకసైరింతు-మీా ఘోరశోకంబు
రీ గ మా ని స ని రి ని-రీ గ మా ని మ గా రి॥ సా॥
కందెదుంగని నెల·గంబుగల్గినదాన

మి॥ సా రీ గ మ గ రి నీ - మా గా రి స నీ రి
డెందంబినుముగనే - నిందుంటినిగానీ
గా మా ని స రి ని మ గ - రీ గ రి గ మ ని స రీ ॥సా॥
యందీవెటుబ్రితికెద:- వాసదొరగి యకటా ॥నిం॥

ఉ. అక్కట మానిపల్లెల విహారముసల్పి బిరాననత్తు నం
చెక్కువనమ్మికన్ వెడలియంతయు మత్కృతివాజ్ఞ చే దుదన్
మిక్కిలిమోసపోయితివి నీవతిదుర్భరగర్భవేదనన్
బొక్కుచునుండి యేమయితివో యడవింబడి జీవితేశ్వరీ.

సీ. చెలులకుననుజూపి చిరునవ్వునందలయూచి గర్వించెదవొక్కమారు
నిరుపమసుందర నిఖిలజగద్వీర యోనాథయని పిల్తువొక్కమారు
ప్రాణనాయకనిన్ను బాసిన క్షణమైనయుగమని చెప్పెదవొక్కమారు
ఎడదలొక్కటిగ దాయొడళ్ళులవేరేలనోయంచు గౌగలింతొక్కమారు

సర్వసద్గుణపుంజమా చక్కదనపు
ప్రోవ నాపూర్వపుణ్య స్వరూపమా మ
దీయహృద్దీపమా యోవిదేహతనయ
నాదుజీవంబసీత నిన్బాసినాన.

గీ॥ ఇట్లుసీతకొరకు నెంతయుబలవించి । రత్నమంటపమున రాముడంత
గన్నుమూసి తనదుకలలోన జానకి౦।గాంచి యిట్లుపల్కె గనికరమున.

మారరంజని - చతురస్రగతి.

ప॥ నీ స రి గా మ ప మ గ మ దా ప మా - పా ధ ని సా ని ద పా
మా గా రి స ॥సా॥

పోయినప్రాణము తిరిగివచ్చిన - ట్లీయెడగన్పడినావాజానకి ॥పో॥

అ॥ దా ప మా గా మ గా రి గ మ ప దా - నీ స రీ గ మ గ రీ గా
మా గ రి ॥సా॥

హాయిగానీదురొమ్మునగుడుచు న-య్యబ్భర్కుండుమనవాడాజానకి॥పో॥

మి॥ గా ధా ప మా గ రి సా ని సా రి గ - మ గ మ ధా ప ద ని
సా నీ ధ ప మ గ ॥సా॥

వేయేలనీవుపతివ్రతామణి-విగదయెల్లరికినిష్కల్మషవని

మా ప దా ప మ గ రి గా మా ప మా - గా రి సా ని స రి గ
మ ప మ గా రి స ॥సీ॥
నీయుదారమహిమగన్పర్చుమా - నీవునేనుమరలగలసియుండమ॥హో॥

మ. అయయో పల్కవదేమి కోపమ దురన్యాయంబుగా బౌరులెం
తయుమద్వంశము నీకతంబునను నిందన్సేయుటంబట్టి స
న్నయధర్మంబులుతప్పకుండ జనులన్పాలింపగాగోరినీ
భయదారణ్యమునందు బోవిడచి యిబ్బంగిన్విలాపించెదన్.

గీ. అనుచు వేడునతనికనులముంగటసీత । మాయమయ్యె మరియుమహి
మతో వె
లుంగుచుండినశివలింగమంతటజూచి ప్రణతుడగుచు రాముడునుతి సేసె.

శూలిని - రూపకము.

ప॥ ప మ గ మ ప ధ నీ స రీ స - రి స ని ధ ప మ గా మా ॥ప॥
జయజయకరుణాంతరంగ - జయజయశివలింగా ॥జ॥

అ॥ గ మ గ రి గా మ గ రి సా ని - స రి గ మ ప మ పా దా॥ ప॥
జయజయకామమదభంగ - జయజయధవళాంగా॥ జ॥

చి॥ ని స రి స ని రి స ని దా పా - మ గ మ ప ధ ని స రి రి సా
జయజయజలధినిషంగా । జయజయవిధృతకురంగా
ని రి ని స రి గ మ ప ధా నీ - స ని రి నీ ధ పా మ గా మ॥ ప॥
జయ భవతిమిరపతంగా - జయ యుమాహృదబ్జభృంగ ॥జయ॥

1. సా నీ ధ ప మ గ రీ స ని - సా రి గ మా ప ద నీ స ని - గా రీ
స ని ధ ప మా గ రి - సా రీ గ మ ప ధ పా మ గ
సృష్టిస్థితిలయకారణ - సేవకకష్టనివారణ - దుష్ట త్రిపురవిదారణ -
దుర్గాహృదయవిహారణ

మా గ మ పా ధ ని సా రీ - సా ని దా ప మ గా రీ స
నష్టసమస్తవిమోహా - నాగచర్మలసద్దేహా
రీ గ మ ప ధ నీ సా రీ - సా నీ ధ ప ధా పా మా॥ ప॥
పుష్టవృషభరాడ్వాహా - భూతప్రియమోత్సాహా॥ జయ॥

ఉ॥ పారములేని సంసరణవార్నిధిమున్గి రజస్తమోగ్రహా
పూరనితాంతబాధలను గుందుచు దుర్విధిచేత జీవనా
ధారముగాజరించు నిజదార నరణ్యముపాలుసేయు బ
ల్దారుణకర్ముల సత్కులకళంకుననుం దరిజేర్చుమీ శంకరా.

సీ॥ అపుడు శ్రీరాముని కాలింగమందున వినబడెనిట్టులవిశదముగను
రాముడా నమ్ముము నీమనోభ్రమ జగమంతయుగాని సత్యమ్ముకాదు
నిత్యమానందము నిర్గుణమగునాత్మతత్వమీవిశ్వంబుదనమహిమను
పుట్టించిపోషించి పాలయించినట్టుల నాటకుడు నిదిరహస్యంబుజుమ్ము
తోడరి నీనీడజూచి నీవడరనేల। నీనె యీ లోకమంతయు నీకుదప్ప
వేరువస్తువులేదని విశ్వసించి।సర్వమోహంబులందుంచి శాంతిబొందు॥

గీ. నీకునిశ్చలతత్వంబు నెగడువరకు । గురుతుతోడుతమద్బోధమరువబోక
తోడరియీలోకధర్మంబునడుపుచుండు। మేలవేమాటలేనెనీసింతనిజము.

చ. ఇటు కలగాంచి మేలుకొని యెంతయు నద్భుతమంది రాము డం
తట దనకున్న మోహము విదల్చిన యప్పరమాత్మతత్వముల్
స్ఫుటముగ జ్ఞప్తి తెచ్చుకొని చోద్యముగా జిరునవ్వునవ్వి ది
క్తటములు మ్రోయ నీశ్వరుని దన్మయతన్వినుతించెనిట్టులన్.

రఘుప్రియ - ఖండగతి

ప॥ మా పా దా ప మ గ - రీ స ని స రి గ మ ప ద - ని స రీ గ
మా పా మ గా - మ ధా నీ ధ పా॥ మా॥

ఈవే నేననుచు-నిజ్జగముభ్రమయనుచు - నెరింగించితే శంకరా-యికే
శంకరా॥ యీ॥

అ॥ దా పా మ పా ధ ని స - రీ సా ని సా రీ గ । మా పా మ గా రి
స ని ధా ని సా నీ స రి గ
నాపంతమాన్చుటకు - నాకిట్టులద్వైత । భావంబుదెల్పితివ - కేవలా
నందమయ॥ నీ॥

చ॥ మా పా ధ నీ స ని ధ - నీ రీ స రీ గా రి । సా నీ ధ పా మ గ రి
గా మా ప ధా పా॥ నా॥
నీవేనిజంబుమరి - నేనేయబద్ధంబ । హావిశ్వమంతయు నహంకార
జన్యం॥ బీ॥

గీ. ఇట్లురఘురాముడుం బరమేశువలన
దనరునిర్గుణాద్వైతాత్మతత్త్వమెరిగి
స్వీయధర్మంబుతోడ నిశ్చింతనుండ
నుర్విజయు గల వనములో నొక్కనాడు.

సీ. పడమటవిశ్రాంతిబడురవి తనసిరినుదితుడౌచంద్రున కొప్పగించె
జానకిసత్కీర్తి భూనభోంతరములనిండినయట్లు వెన్నెలలుగాచె
సెగమందమైపగల్నిగురుగప్పియడంగుపాంథులవిరహంబు ప్రజ్వరిల్లె
సహజగానకవిత్వశాలివర్ణిశుష్కశాస్త్రజ్ఞువలె జుక్కసౌరుమాసె
అందముగనట్లుపున్నమసందెమీర।జానకియునేకతంబున ప్రాణవిభుని
చెంతదానుండకుంటకుజింతబొంది యొడదనీరయిట్టులనడలజొచ్చె॥

సాలగము — రూపకము.

ప॥ సా రి గ మా పా దా నీ-సా నీ ద ప మా గ రి నీ ॥సా॥
కోమలమేఘశ్యామా-రామాయెటుతాళుదురా ॥కో॥

అ॥ పా మ ప ద ప మా గా మ గ-రి స నీ స రి గ రి సా రి ని ॥సా॥
నామియిపుడునీచెంగట-జరియింపగ మనసాయెర ॥కో॥

చ॥ గా మ ప దా ప ని దా ప మ-పా ద ని స రీ స గా రీ ।
ఈమధురంబగువెన్నెల-యీ మలయమారుతంబుఁ

సా నీ సా రీ గ రీ స-ని ధ ప మ గా మ గా రీ ని ॥సా॥
సామీనీతోడనున్న-సఫలమగునుగదానాకు. ॥గో॥

1. దా ప మ ప ద ని స రీ గ రి-గా రి స నీ సా రి గా రి
ఎన్నడునినుగనుగొందు మ-రెన్నడు నీప్రేమగందు
సా ని ధ పా మ ప ధా ప మ-పా ధ నీ ధ ప మ గ రీ స।
నెన్నడు మోహముదీరగ-నీవు నేనుగలిసియుందు

మ॥ నీ స రి గా మ పా మ గా-మా ప ద నీ స రి గా రి।
నెన్నడునీగభీరవా-క్కింపుగవీనులవిందు
సా నీ దా నీ ద ప మా-పా గ మా రి సా ధ రీ గ ॥సా॥
నిన్నాళ్ళిట్లుండెనునా-దెంత మొండిజీవుడందు ॥గో॥

సీ॥ ఔర నేమాత్ర మెయూలించునటుపు స్త్రైముడిముడికంబెట్టు ముద్దునేర్పు
తొలుత న న్మరిపించిపలికించి మైకువ్విసరుసంబు జేసినజాణతనము
అలదండ కాటవియందూబి కాల్వల తెన్నున నన్నెత్తుకొన్నకుశిమిః
వామాంకముననుంచి పట్టాభిషేకంబునందునాకుంజేసినట్టిగొప్ప
ఏనునెలతప్పినప్డుపిత్రాణమింక । దీచ గలనంచునీవుబొందినముదంబు
నెంతకనితలపోయుదు నెట్టులోతు । నోముఫలమిట్టులుండెనా రామ
రామ॥

భోగవసంతకము—రూపకము.

ప॥ సా ని దా మ గా రి గా మ-దా మ గా రి సా రి నీ ॥సా॥
రాముబాసియుంటినెంత-రాతిగుండెదాననో ॥రా॥

అ॥ సా రి గ మా ధ ని సా నీ-రీ ని ధా మ ద మ గ దా ని ॥సా॥
ఈ మునివాటికలోనే-నేలనిట్లుబ్రతుకగంటి ॥రా॥

మి॥ గా ద మ గా రీ స రి స ని-సా రి గ మ ద సీ స సీ ద
ఏమియుబాపంబెరుగని-యింతనిరపరాధురాల

మా ధ మ గా రి గ రి స రి ని-సారిగ మా ధ మ గ మ ధ ని॥సా॥
నామగడేలననువిడచె-ప్రేమమెంకింతయుదలపక ॥రా॥

1. రి స ని దా ని దా మ గా మ-ద ని స రి గా మా గ రీ స
జనకజాతనైననేమి-సకలజగద్వీరుడైన

రి స రి గా మ ధా మ గా రి-సా ని దా మ గా మ దా ని
యినకులాబ్ధిచంద్రరాము-నేనుగట్టుకొన్ననేమి

స రి గ రి గా మ ద సీ సా-రి స నీ దా మ గ రీ గా
అనలముసాక్షిగనాపా-వనతంజూపిననేమి

మ దా మ సీ గ రి సా నీ-స నీ ధ మ గా ధ మా ధ ని ॥సా॥
జనాపవాదముపాల్సె-సినన్నిటులుంచెదువిధి ॥రా॥

సీ॥ నాధునితోడనన్గలిపెదనని మౌని గట్టిగనాకాసబెట్టినాడు
గానియిప్పటికైనగరుణించకుంట కేహేతువో నాదురదృష్టమేమొ
అంతవానికిబుట్టినట్టినాబిడ్డలు మధుకరవృత్తికోమనగవలసె
సంపూర్ణభావుడౌజనకునికీవార్త యెటుసిగ్గుమాలివ్రాత్తెంచుదాన

రాము నికజూడకున్ననేబ్రతుకలేను
చంటికూనలనెడబాసిచావలేను
అక్కటాద్వంద్వసంకటమయ్యెనాకు
నెద్దియుందోచకుండె నేనేమిసేతు.

క॥ అనికన్నీర్వంబెచెడి తల్లినిగన్గొని కుశలవుల్గడింది కనికరం
బున వింతయుసందియమును బెనయగ నిట్లనిరిదిగులుమిగిలిననుడులన్.

ధాతువర్ధని - త్రిపుట.

ప॥ సా ని ధా ప మ గా మా పా ధ ని-రీ స రీ గ మ పా ధ నీ రీ ॥సా॥
ఏలనేమాయమ్మానీవిటు-లేడ్చుచుంటివిపల్కు-మాతో ॥నే॥

అ॥ గా మ ప మ గా రీ స నీ ధ ని-సా ని రీ గ మ గా రి సా రి ని ॥సా॥
చాలునికగన్నీరునించకు-చాలుమాకునుశోకమయ్యెడు ॥నే॥

మి॥ పా మ గ మా ప దా ని సా రి స-నీ స రీ గ మా పా మ గ రీ
మేలుగజాలినంతభిక్షము-మేమునేడు తే లేదని మో
సా రి స నీ స రి గ మ ప మ గా-రీ స నీ ధ పా మా గ మ ప ధ
నీ రి ॥సా॥
మేలిమిలేకనినుముసలివా-ల్మీకితాత యేమైనగసరినాడా ॥యే॥

1. స ని ధ పా మా గ రి గ మ ప ద ని-సా రీ స నీ దా ప మ్మా
మరియునీవేడ్చినను నిజముగ-మాతోడుసుమ్మా యమ్మా
స రి గ మా పా ధ ని స రీ స ని-స నీ దా మ ప మా గ రీ స ని
సరిగమాప్రశ్నములకిప్పుడు-సమాధానముమాకుదెల్పుము
రి స ని ద మా పా ధ నీ సా-రీ గ మా గ రి స నీ ధ ప మ గ
పరువుగమమ్మొక్కరైనఁ-బ్రాహ్మణాధముసకై పిలువరు
రి స రి గ మా నీ ద మ ప ద-నీ సా ని ధ పా మ గ రీ స ని ॥సా॥
గురుతుగమాకుందండ్రియుగుల-గోత్రంబులు లేవని జెప్పెద ॥ నే॥

గీ॥ ఇట్టులడిగెడుబాలురకింతియెద్ది।మైన ననలేక వాల్మీకమౌనిదరికి
జేరి కొనగోటవాల్గంటినీరుదెసల।జిమ్ముకొనుచు డగ్గుత్తికంజెప్పెనిట్లు.

పావని—మిశ్రగతి.

ప॥ రీ సా నీ దా పా మ గా రి-సా-నీ సా రీ గా మా ప ధా నీ ॥రీ॥
ఎన్నాళ్ళునై రింతుదండ్రి-నే-నీశోకాగ్నింబొర్చుచుండి ॥యె॥

అ॥ పా మా పా దా నీ సా-నీ గా రి స ని దా ప। మా పా మ గ రి
సా ని-ద ప మా ప దా ని సా॥
పన్నెండేండ్లాయె నా-ప్రాణేశునెడబాసి కన్నారనిక నాథు-గననోమ
నైతినా॥ యె॥

మి॥ దా ప మా గా రి స ని స గ రీ-గా మ పా ధ నీ స రి సా నీ॥
నన్నుగన్బర్చమనియెదరీ-చిన్నికూనలుం ద్రమయయ్యేన్।

గా రి సా ని స రీ గ మ ప ద ని-సా నీ ధా ప మా గా రి సా ని।రీ
ఉన్నగోత్రము చెప్పుమనెదర-యోయెట్లుత్తరంబిచ్చుదాన॥ నె॥

1. మా ప మా గ మా ప దా పా-దానీ-రీ స నీ ధ ప మా గ రీ సా।
బాసజేసినావుకావా-నన్నా-ప్రాణనాథుని గల్పరావా।

నీ స రీ గ మ ప మ పా దా-నీ-సా ని దా ప మా గా మా గా।
గాసిబెట్టకు మునిమిన్నా-నీ-కన్న నాకేదిక్కో-యన్నా।

రీ స నీ ద-పమ-గా మ ప ద ని సా ని।సా నీదా ప మ పా ధా-ప
మ గ మా ప దా ని॥
ఆసబట్టి-యును-రాగెనింతకునాకు। గాసింతైనమనసు-గరుగదేమి నీకు।

సా రి గా రీ స ని స రి గ రీ-గా ప మ దా ప దా నీ స ని।
వాసిమీరంగ గుశలవుల-బంపుమా నాదుపుట్టింటికి।

గా రి స నీ స రి గ మా ప దా-ని స రి స ని ధ ప మాగరిసరిని॥రీ॥
నేసదుపాయమునసైనసే-నిపుడెసుఖముగజచ్చి బ్రతికెద॥ నె॥

ద్వి॥ అనియేడ్చుసీతతో నర్భకుల్గూడ-ఘనరోదనముసేయగావిని మౌని।
2 తానుగూడంగంటతడిపెట్టిధైర్య।మానుచుదుదకట్టులనియెనాయమకు।
3 ఓయమ్మశోకంబునుడుగుమునీవు।నీయాత్మజులతోడనేనునయోధ్య।
4 కరిగియుపాయంబునరసిరాముండు। తిరిగినిన్ బిల్పించు తెన్నుబన్నెదను।

5 సైరించియుండుము సంయమీంద్రులకు । నారయగా నసాధ్యంబెందు గలదు।

6 అనుచు బాలురగొనియమ్ముని యేగె।గొనకొని మంచిశకునములు రేగె।

క॥ శ్రుతిపంజరంపుచిల్కా।సతత శ్రీరామనామసాధనశుల్కా-
తతలంకానగరోల్కా।గతలౌకికదుష్టకల్కకరువలి మొల్కా॥

మంగళమహాశ్రీ

పండనుచుభాస్కరుని-బట్టుటకు లేబురిటి-పాపడవుగా నెగిరినావా।
పండువుగ సీతకు శు-భంబులను దెల్పిసుర-వైరిపురికగ్గియిడిరావా।
కొండలనురోమములు-కుమ్ముడులువైచుకొని-గొప్పకడలిన్విసరబోవా।
మెండుగను రామునకు-మేల్సలిపికీర్తిగొను-మేటిహనుమంతుడవునీవా॥

వ॥ దేవా! యవధరింపు మట్లు కేలకు వాల్మీకుండు ప్రభాతంబున నయోధ్యా సమీపంబు జేరి కాలోచిత కృత్యంబులం దీర్చుకొని తమయమ్మమాటగట్టియిచ్చిన చల్దిభుజించి సేద దేరినకుశలవులంజూచియన్నలారా మీరు కిన్నెరులుసరిగ శ్రుతిజేసికొని నేజెప్పిన రామాయణంబు సార్థకంబుగ నిప్పురంబున బ్రతివీధియందు దాహశాంతికై యావుపాలుమాత్రమడిగి గ్రోలుచుం బౌరులవీనులకు విందొనర్చి సంజప్రొద్దుననిటకు మళ్లిరండని యాజ్ఞయిచ్చినన్వల్లెయని యబ్బాలకులు తుమ్మెద రొదలమాడ్కి దంత్రీనాదంబులు మనంబుల హెచ్చరింప గోయిలలు మ్రోగునట్లు-నెమళ్లుగూయుభంగి-నొట్లు పేలుగరణి- తారాజువ్వలెగయులాగున-డింకీ పావురంపుమొగ్గలతీరున- మేల్పటాసామొనర్చినగతి-జక్రంబులు దిరుగుచాడ్పున-పెగ్గూపోనీల ఖదముపలె-నరబ్బీ గుర్రంబులను డాంబాజీపసందున నేపాళపుబుంగలూదునట్లు-నీటిపై విసరునప్డు చిల్లపెంకులెగురుగమనికన్-సన్నజాజులు జల్లుతెరంగున-కపురంపుటనటిపండ్లొలచుభంగి- మలయమారుతము వీచు సొబగున-గొండప్రక్కల మాటిమాటికి హెచ్చుతగ్గులంబొర్లి పడిసుడిగొని రేగుసెలయేటి కెరటంబులవిధంబున - బూలచెండ్లాడుబాలపుగవ్వలు గిలకరించురీతి - తేనియలూరు తెన్నున- చిత్రజల్లుబాగున-బన్నీరొలకు

పోల్కి - పండువెన్నెలగాచుపోడిమి-నమృతసారంబుగరిమ నిరుపమానందంబుగ బల్కు-రాగభేదంబులం దిస్థాయి గ్రామమూర్ఛన లొప్ప—బెక్కుతాళంబుల దశప్రాణంబు తేర్పడం బ్రిస్ఫుటచ్ఛందో వ్యాకరణార్థంబుల నవరసంబు లుట్టిపడ వాడవాడల శ్రీరామ చరితంబు బాడుచునుండ గొంతవడి నిశ్చేష్టులగువారును—దత్తత్కాలానుసారంబుగనానంద పరవశులై గంతులిడువారును - మూకమూకలుగ వెంబడించువారును - జూపులు దిప్పజాల కచ్చెరువడి చూచువారును - మనుజమాత్రులకీ దివ్యశారీరంబులెట్లుండుననువారును సంగీతసాహిత్యంబు లొకదానికొకటి మీరి యపూర్వంబులై జగదేకమోహనంబులై యున్న విప్పసికూనల కెట్లు లభించెననువారును-భళిభళీయాశ్చర్య మాశ్చర్యము వయస్సుతప్ప రూపురేఖలఁ శ్రీరామునకున్వీరికిన్నివంతయుం భేదము లేదిదేమాయయో యనువారును-లోకాపవాద మోర్వకవిభుఁడు నిండుగర్భిణియగు జానకి నడవిపాల్సేయించెను గానియాపెయెట్లో దైవవశంబున బ్రతికినిస్సందేహంబుగనిప్పిల్లలంగాంచెననువారును - మొదలుగ పౌరులద్భుతామోద సంశయంబులు ముప్పిరిగొనవెనురాగ నబ్బాలురు-కొంతతడవునకు గోట గుమ్మముజేరి గానమోహితులై మత్తుమందుజల్లినట్లు మైమరచియున్న ద్వారపాలకుల నిరాటంకముగ గడచిరాజసభకు సమీపించి క్రమంబుగ రవదుబ్బిళ్లిన మధురకంఠనాదంబు లేకమై సర్వప్రాణుల నొక్కమొగి నానందమూర్ఛన్ముంచిన నొకంతటికి రాముడత్యద్భుతంబున నబ్బాలకుల కెదురేగి యుచితాసనంబులం గూర్చుండబెట్టి వారల కిట్లనియె.

రసికప్రియ - రూపకము.

ప॥ దా పా మా గా రి స ని ధ - ని స రీ స ని ధా ప మా గ ॥దా॥
ఏయూరెవ్వారి తనయు - లెరిగింపుడు బాలురార ॥యే॥

అ॥ మా పా మ గ రీ సా రి గ - మ ష ధ పా మ ప ధ ని సా ని ॥దా॥
మీయాకృతి మీగానము - మిగులనద్భుతముగ నున్న ॥వే॥

చ॥ గా మ ప ధ ప మ ప దా ని స - రీ గా మ ప ధా ని సా ని
ఏయధిపుని చరితంబిది - యెవ్వాడు రచించెకీని

రీ స రీ గ మ ప మా ధ ని - సా ని ధా ప మా గ మా ప ॥దా॥
హాయిహాయి మిముగాంచిన - యమ్మయెంత ధన్యురాలో ॥యే॥

1 ప మ ప దా మ గా రి సా ని - సా రి గా మ ప మ దా ప మ
మముదరింపజేయనిట్లు - మారువేసమున వచ్చిన

ప ద ని స రీ స ని సా ని ద - ని రి నీ ధా నీ స నీ ద
యమితదయాంబుధులౌహరి-హరులో మీరన్నలార

ని స రీ గా మా పా ధ ప - ధా ని సా ని రీ స నీ రి
అమర నృల్లోకంబుల - నైన నేల్లజాలుమీకు

స ని ధ ప మ గ రీ స నీ స-రీ నీ గ రి సా ని దా ప ॥దా॥
క్రిమమెరుగని బ్రహ్మ కావి - కౌపీనము లేలగట్టె ॥నే॥

క. అనుచాశ్చర్యమునన్మ్రొగ్గిన రామునికిట్టులనిరి కేల్మోడ్పులతో
వినయముమీరగ గుశలవు,లనూన వాఙ్మధురవృత్తి కందరుపొగడన్.

విశ్వంభరి - ఖండగతి.

ప॥ స రి గా మ పా మా గ-మ ప దా ప మ గ రి స ని - ధ ని స ని
దా ప మ గ రి - సా రి నీ సా రి గ రి ॥స॥
వినుమయ్య మాయూరుమునిపల్లెయిచటికొక-దినము ప్రయాణము
వల-దిక్కునందున్నయది ॥వి॥

అ॥ ప మ ప ధ ప మ ప గా మ - ప మ గ రీ సా రి స ని - స రి గ మ
ప ధా ని స ని - రి స ని దా ప మ గా రి ॥స॥
జనకునెరుగముగాని-జననివాకుంగలదు-పోనగ మముబెంచునొక-ము
సలిగడ్డము తాత ॥వి॥

మి॥ స రి గ మా ప ధా పా - సా ని రి నీ ధ మ గా - మ ప దా నీ సా
రి ని - గ రి ని ధ ప గ రి స ధ ని ॥స॥

మునురచించినేపెణ-న్సృష్టికుపాయముగా ఘనుఁడౌ శ్రీరాముని-కథ యటయిది నిజముగ ॥వి॥

గీ॥ అనుచు ముద్దులొల్కు-నయ్యర్భకులను నంతఃపురంబులోని తల్లులు మొద లతివలకును జూపియధిపుడద్భుతమున । బాడుమనగవారు పాడిరిట్లు.

వరుణప్రియ - రూపకము

ప॥ గా మ పా ధా ప మా-గా రి సా ని సా గ రీ॥ గా॥
ఇంక జాగేలనే-యింతి సైపజాలనే॥ యి॥

అ॥ నీ స రీ గ మా ప మా గ-ధా ప మ గా రీ ని సా॥ గా॥
పంకజాక్షి నీదు మోవి-పానకమీరాదటే॥ యిం॥

చి॥ రీ గ మ పా ధ ని సా రి ని-సా రి గ.మా ప మ గ రి స ని
జంకెదనిన్బలిమినప్రీతి-సల్పగ శాపముకతమున

దా పా మ గ పా మ గా రి - సా ని ధ ని స రీ ని గా రి ॥గా॥
శంకింపకునన్ను నీదు-కింకరునిగ నేలుకొమ్మ ॥యిం॥

1. పా దా మ దా పా మ గ రి - గా మ దా ని దా పా మ గ
త్రైలోక్యవీరుండనగు-రావణుండ నేనెక్కడ
రీ గ మా ప మా గ రి నీ - సా రి గ రి ని సా రి గా మ
వేల్పులికైనజాలని యా-పేదనరుడు రాముడేడ
దా ప మా గ రి గ మ గా రి - సా ని స రి గ ధా ధా ప మ
చాలుజాణతనములేని-చక్కదనము నీకెందుకు
ధా ప మా ప ధా ని సా ని -.గ రి స ని రీ స నీ ధా మ ॥గా॥
మేలెరింగినన్ను గూడి - మెలపునలంక బాలించు ॥యిం॥

గీ. ఇటులగోరమీాస మెగదువ్వచోయ్యార । మునను బోరవిరుచుకొనుచు నదగు
వానివంక గడ్డిపరకనొక్కటిబెట్టి । పరమసాధ్విసీత పలికెనిట్లు.

దేశాక్షి-రూపకము.

ప॥ సా రీ గా మ ప ధా సా-సా నీ దా మా గా మ రి॥ సా॥
రామారాక్షసభీమా - బ్రాణేశా యెందుంటివి ॥రా॥

అ॥ దా మా గ మ రీ స రి గ మ-పా ద సా ని ధ రి స నీ ద ॥సా॥
ఈ మూర్ఖుడు కారులదువ-నెట్లుసైచి బ్రతుకుదాన॥ రా॥

చ॥ రీ గ మ పా ద స ని దా మ-గా మ రి స రి గా మ ప దా
వేమరునగ్గిదరిదుబ్బిల్లు-వెరిమిడతపోలికని
సా ని ధ రి స నీ ధా మ గ-మ రి స రీ గ మా ప ద స రి ॥సా॥
తామసుడీటు నాచెంగట - తనబడాయిజూపెనహహా॥ రా॥

1. ప ద మ గా మ రి సా ని ద-స రి గ మ ప ధ రి స నీ ధ మ।ప దస ని
దా మా గ మ రి స-ద స రీ సా ని ధ మా
పరమనీచుడవీడెట-పరమపురుషుడవునీవెట । సరియగునా మెగ్గపురుగు జగతినూర్యునితో
గ మ రీ స ని దా సా రీ-గా మ పా ద సా ని ద మా । ప ద స గి
గా మా రి స నీ-దా మ నీ ద మ గ మ రి స రి ॥సా॥
దురితాత్మకుడీసాధు-ద్రోహిరాక్షసాధముడు । నిరుపమసౌందర్యనిధీ-నీమహత్వమెరుగ గలడె ॥రా॥

గీ. అనుచుబరమసాధ్వియగు సీతపల్కిన । నంట వెరచిరావణాసురుండు
మరలెనిటుల బాడుచిరుతలగనిశాంత । యనియెరాముతోడనద్భుతముగ.

మలహరి—త్రిపుట.

ప॥ రీ మా ప ద సా ద పా మా-గా రి సా ధ స రి మ పా దా మ ॥రీ॥
అన్నాకన్నుగొంటి వేయీా-చిన్నివారలనునిదానించి ॥య॥

అ॥ పా ద మా ప ద సా ధ రీ గ రి-సా ధ పా మ గ రీ స రి సా ॥రి
ఉన్న వన్ని యురూపు రేఖలు-నిన్ను సీతనుబోలి యేమో ॥య॥

మి॥ రీ మ ప ద ప మా గ రి సా ధ రి-సా రి సా ధ సా రి గ రి స ద
కన్ను గవలు కాటుకపుల్గుల-కన్న మిన్నలై జానకివలె

సా రి మ ప ద ప మ గా రి సా రి-ద స రి మ గా రీ మా పా మా గా రి॥
వన్నెయు మిగిలిన యంగసౌష్ఠ-వమునకు సీతీరే నీయచ్చే ॥య॥

1. దా ప మ గ రీ స రి స ధా రి-సా రి మ ప ద మ పా ద సా స
ఎంతపని జేసితివితండ్రి యింతిన డవులకప్పగించి
రీ స గా రి సా ధ ప మా ప ధ-సా ధ పా మ గ రీ స రి స మ
యెంత జెప్పినంబిలిపించక-హీనవార్తలకోడియుంటివి
గా రి సా రి మ ప దా సా ధా-రీ స గ రి స రీ సా ధా ప
కాంతయత్తయిలు పుట్టిల్లు - గాని యెడవిలో సీళ్యాడి
మా పా ద స రి స దా ప మ గ రి-సా రీ ద సా రి మా పా మా గా ॥రి॥
చింతాంబుధిబడి నామరదలు-జీవించుటెట్లులే పన్నెం ॥జేండ్ల॥

గీ॥ అనుచునంతఃపురంబున నతివలెల్ల
నెంతయుం జానకింగూర్చి యేడ్చుచుండ
నెడదనీరయి రాముడుంబుడు తలదెస
బలుమరుంబరికించి యిట్టులదలంచె.

యాగప్రియ—ఖండగతి.

ప॥ ని స రీ స నీ ధ పా-మా గ మ ప ద మ పా ద ॥అ॥ ప మ గా రి
సా రి గా-మ ప ద సి రి ని సా రి ॥ని॥

అదియేమోకానియీ-యభర్తకులగనినంత ॥అ॥ నెకలోనవింతగా -
బాదలుచున్నదికేంమ ॥య॥

మి॥ గ మ ప ద నీ ద పా మ - గా రి స రీ గా మా-ప దా ప మ ప
దా నీ-సా రి స ని ధ ప మ గ రి ॥ని॥
పదపడియెకశాంత - బలికినయట్లేయా । విదేహసుతయేయి - ప్పిల్లల
గనదగినది ॥య॥

1. స మ గా మ ప ద నీ స-రీ గ మా ప ద పా మ । ప ద ని సా రి స
నీ ద-పా మా గ రి స నీ రి
కుడివై పదరెనేత్ర-కోణమిప్పుడునాకు । కడుదయన్విధిమంచి - గావిం
చునోకోనాకు

స ని దా ప మ గ రి గా-మ ప ద ప మ గ రీ గ మ
ప ద నీ సా రి స నీ-ద పా మ గో మ గ రి సా ॥ని॥
వడినిబ్బుడుతలునా-కొడుకులనుచుసీతయు। నడవిన్బాయిగను-స్నదం
చువినగలనో ॥య॥

గీ. అంతద్వారపాలుడధిపునితోననె। ప్రభువయిదిగోచూడుపౌరులెల్ల
డమకుజేయువిన్నపమిదెయనుచుబత్ర। మివ్వ దానిరాముడిట్లుచదివె.

సీ. స్వస్తిరామానీకు జగదేకవీరుండ నిష్కళంకచరిత్ర నిరుపమాన
ధైర్యమందర సర్వధర్మస్వరూప సత్యపరాక్రమా కరుణాబ్ధినిఖిల
దుష్టసంహార శిష్టరక్షణలోల యాశ్రితమందార యవధరించు
ఒడలెరుంగని చాకినుడినమ్మినిర్మలసీతి రాజ్యంబు నెరుపగోరి
పరమసాధ్వియు బూర్ణగర్భవతియైన
జానకిన్విధివశమున గానలోన
నీవువిడిచిన మొదలు సువృష్టిలేదు
గనుక యాపెనునీవేలుకొనుము మరల.

గీ. అట్లుచదివి రాముడాబాలగోపాల
ముగను బౌరులెల్ల మొనసి కోట
చెంతనుంటజూచి చిరునవ్వుతోలక్ష్మ
ణునకు నిట్టులనియె జనులజూపి.

హాటకాంబరి—రూపకము.

ప॥ పా మ గ రీ స రి స రీ స- ని స రి గ మ ప దా ప మ ధా ॥పా॥
తమ్ముఁడా యీ జనము సేయు - తగవును బరికించితివా ॥త॥

అ॥ నీ స రీ గ మా గ రి స ని-స రి స ని ధ ప మ గ ప మ గ మ ॥పా॥
సమ్మతింబ్రజానుమతము - సలుపవలయుగద నృపతికి ॥ద॥

చి॥ పా మ గ రి స ని స రీ గ మ-ప మ ప దా ప మా ప గా మ
సమ్ముదమున మునిపల్లెకు - జని మదాజ్ఞ జెప్పి వేగ
పా ధ ని సా ని ధ ప మ గ రి గా మ పా మ దా ప దా మ ॥పా॥
నెమ్మని నీవదినెనిటకు-నీవు నేడుతోడితెమ్ము॥ త ॥

1. స రి గ మ పా దా ప మ గ రి-సా రి ని స రి గ మ గారి
ఇనకులముం బట్టినశని-యిన్నాళ్ళకు వదలిపోయె
స ని ద ని రి స ని ధ ప మ గా - మా ప గా మ రి గ మ పా ద
వనమున శుభశకునములం-బట్టి సీత బ్రతికియుండు
ని స రి గ మా పా దా నీ-స ని దా ప మ గా రి సా ని-స రి గ రి
గా మా ద ప దా-ని ప ద మ పా గా మ రీ స ॥పా॥
ననుకొనెదన్ననే స-త్యపరాక్రమశాలినైన । జనసుతసంతానముతో
జనకజ నంజేరుగాత ॥త॥

గీ॥ ఇట్లు లక్ష్మణుబంపించి యెల్లపౌరు । లుల్లసిలగుశలవులచే నానరాము
డాత్మచరితంబు వినుచుండె నంతటమునిపల్లెలో సీతయిబ్భంగి వనరజొచ్చె

శ్యామలాంగి-రూపకము.

ప॥ సా రి గా రి సా నీ-సా రి గా మ పా మ గా రి ॥సా॥
ఏమి సేయుదునో ప్రా-ణేశునొద్దకేగి వానిని ॥యే॥

అ॥ సా నీ ద పా మ గా రి స-నీ స రీ గ మ గ రి నీ ॥సా॥
నాముద్దుకూనలంగని-నాథుడెట్లు తలచునో ॥యే॥

మి॥ పా ధ ప మా పా ధ నీ స-రీ గ రీ స నీ దామా।పా ధ ని సా రి గ
మ గ రి-సా నీ ధ ప మా గ రీ ॥సా॥
పామరలోకాపవాద-పాతగిల్లెనో లేదో। వామభుజంబదరెడునా-భా
గ్యంబికపండునో ॥యే॥

1. ప మ పా ద ప మ ప మా గా-రీ స నీ స రి గ మ ప ద మ
మునుపంతటి యెడబాటుఁ-బొందియైన మరలవిభుని
గ రి స ని సా రి గ సా రీ-దా మ ప దా పా మ గా రి
గనినటులిప్పుడు రాముఁ-గందునోనాపుణ్యమేమొ
స రి గ రి సా రీ గా రి స-గ మ ప మ దా ప మ గా రీ।స ని స రి
గా రి స నీ స రి గా మ ప మా గ రి సా నీ॥సా॥
మనసునకేమోధైర్యము-మరిమరిబుట్టుచునుండెఁ। గనుబడుచున్నది
సర్వజ-గంబదిరామమయంబై ॥యే॥

సీ॥ నాథునితోడ నన్గలిపినచో నీకు భూదేవి ముత్యాలముగ్గువైతు
సూర్యుడా రామునిజూపుమా నీకు గాగెడుగోవుపాలారగింపు సేతు
పరునినఁ గూర్చుమా తిరుపతీశ్వర నీకు మొహరులనొకకోటిముడుపు
దాతు
ననువిభునింజేర్చుఁ కనకదుర్గా నీకు గరిసెడు నన్నచెందిరము పూతు
ననుచు వేల్పులకు(న్)మ్రొక్కు చెనిమిటిదగు।వర్తమానంబుగోరినల్వాంక్ష
లరయు
శకునముల్సూచిగాజూచి సంతసించు।జానకియిటుండనటకు లక్ష్మణుడు
వచ్చి॥

సీ॥ పిరుదులమీఁరి యుపేక్షింపబడునేరి కొనలందు ముత్తైపుచినుకుతోడ
సంతతబాష్పపరిచారతన్మసిజాడలు వడి వాడు చెక్కిళులతోడ
అన్నపానసుఖంబు లంటకకళదప్పి మిక్కిలిచిక్కిన మేనితోడ
నలుదట్లగాటుకేపులుగులబెర్లింపదొడరిన బెదురుకందోయితోడ

స్నానమయి నారచీరెను సగముగట్టి
మిగిలినసగంబు నొక్కపాదమీదనార
వైచి నిలుచున్న సీతనుజూచి కొంత
వడికి రామానుజుడు పోల్చిపల్కెనిట్లు.

సేనావతి-చతురశ్రిజాతి త్రిపుట.

ప॥ దా ప మ గా రి స-నీ సా రి ౫ మా। పా ద ని సా నీ - దా మ
ప ౫ మ్మా॥ దా॥

రాముడునీదగు-ప్రాణేశుడుశీఘ్రమ్మునవిన్ను-బ్రమ్మెనెనమ్మా॥ రా॥

అ॥ పా మ పా దా మ-పా ద నీ స రి స। రీ గా మ ౫ రీ-స ని దా ప
మ పా ॥దా॥

భూమిజానన్ను - బోల్చులక్ష్మణుడ। నామోదముతో నరుదెంచుము
శ్రీ॥రా॥

మి॥ మా ప ద నీ స రి ౫ రి సా ౫ రి నీ-స ౫ రి గా మ పా మ గా
రి ౫ మ పా

పామరనింద యినకులంబునకున్ - వదిలె నిన్నినాళ్ళ కీశు కరుణన్

ధా ప మ పా ద నీ స నీ గా రి - సా ని ధ ప మ గా రీ సా రీ ౫
మ॥ దా॥

వేమరునోముపండె నీగన్న-పిల్లలెచటనున్నారో తెల్పుమ ॥రా॥

గీ॥ అనుచు దారసిల్లు నాలక్ష్మణునిబోల్చి
పొలతియమృతంబు మోదఖేద
ములు మనంబునందు ముప్పిరిగొన గొంత
వడికి నతనితోడబలికెనిట్లు.

దివ్యమణి-రూపకము.

ప॥ దా ప మ ౫ రి సా నీ స రి-గా మా ప మా ద పా ॥దా॥
రాము కరుణ యిన్నాళ్ళకు - నామీదవచ్చెనా ॥రా॥

అ॥ మా ప దా ప మా గ రి సా-నీ స రీ గ మా ప మా॥ దా॥
కామకోటి సుందరు నా - కాంతునింక జూతునా॥ రా॥

మి॥ దా ప మ గా రి సా రి ని స-గా రి స నీ ద నీ
పామరలోకమాడు నప-వాదయడంగెనా
సా రీ గ మా ప మా గా-దా ప మ ప ద నీ రి నీ॥ దా॥
నామంచితండ్రినాకీ-నాటికి శనియూడెనా॥ రా॥

1. ప మ గ రి సా నీ దా ని స-ని స రీ గ రి సా రి గా
వదినెయు నాచెల్లెండ్రు మ-రదులందరు సేమమా
ద ప మ ప మ గ రి స నీ స రి-గ రి స నీ స రి గ మ గా
సదయుడమనపురమందలి-జనములెల్లసుముఖులా
మ ప ద ప దా నీ స ని దా-పా మ గ రీ స నీ స రి గ
పదపడివాల్మీకియునా-బాలురయోధ్య కేచనిరి
ధ ప మా గా రి స నీ స రి-గా మా ప మ గా రి స రి ని॥ దా॥
పదమావేగమెనాథుని-పాదంబులముద్దిడవలె॥ రా॥

గీ॥ అపుడు మునిపల్లెలో నున్న యతివలెల్ల
మిగుల నద్భుతమంది సౌమిత్రిచేత
సకల వృత్తాంతము నెరింగిజనకజాత
కనిరిభయభక్తులన్మీరియతిముదమున.

జ్యోతిస్వరూపిణి-రూపకము.

ప॥ దా నీ సా నీ ద ప మా-ప ద ని స రీ స ని ధ నీ ప॥ దా॥
అమ్మా మన్నించుము ని-న్నలతిగజూచితిమితొల్లి॥ న॥

అ॥ మా ప మా గా రీ స ని దా-నీ సా ని రి స ని ద ని ద ప॥ దా॥
ఇమ్మగ శ్రీరామునకీ-విల్లాలవనుచు దెలియక॥ య॥

మి॥ పా మా ప ధ నీ సా రి స-రీ గ మా ప థా ప మ గా।రీ స ని ధ
ని స ని థా ప మ-గ మ ప థా ప మ గా రీ ని॥ దా॥
ముమ్మాటికినిరంబోలిన - ముద్దులూరుపుణ్యసతిక। నెమ్మనమున స్మరి
యించిన-నిఖిలపాపములుంబాయు॥ న॥

పా మ గా మ పా ధా ని-సా ని దా ని స రి స ని ద ని
ఏమిపాపమో కాసీ-యింతదానవని యెరుగక॥

దా ప మా గ రి స ని దా - నీ సా రీ గా ప ద మా
యేమునిన్ను జుల్కనగా - నిన్నాళ్లుంజూచితిమా

గా రి స ని ధా ని సా ని ద - పా మ గా మ ప ధ ని సా ని । రి స
ని రి సా ని ధా ని ప - దా మ గ మ ప ధ నీ స ని ధ ని ప ధా॥
నీమగనితోడపోయిగ - నీవుశాశ్వతముగనుండు । మోముగువ మాకు
నీవలె - నుత్తమసఖియికెట్టుదొరుకునె ॥య॥

సీ॥ శ్రీబాసురాముని సతివటే నీవని - ముద్దిడిదీవించెను సలిదొక తె
నెచ్చెలీనిన్నికనేనెప్డుజూతునోయని కంటనీరిడెనతివయొకతె
సికదుప్పిముడివేసి చీరగట్టంబెట్టి పసపుగుంకుమకాన్క నొసగెనొక తె
చెలియరో యీజంతికలు కుశలవులకు బెట్టుమాయనియొడిగట్టెనొక తె
యిట్టులద్భుత మోదంబు లెనసివిడువ
జాలకుండినయమహాత్మ్నిసతులకెల్ల
తనకుసౌమిత్రి దెచ్చిన ఘనవిభూష
ణంబులంబంచియిచ్చి సీతమ్మయనియె.

కాంతామణి - త్రిశ్రగతి.

ప॥ పా మ గా రి సా ని స రి గ - దా నీ సా నీ ద ప ధ మ ॥పా॥
అమ్మలారవందనమిదె - యోపామిమ్మెట్లువిడుతు ॥న॥

అ॥ సా ని ధ పా మా గ రి గ మ-దా మ గా రీ స నీ స రి ॥పా॥
సమ్మతినాపిల్లలనను-జాలబ్రేమించిపెంచిన ॥య॥

చ॥ దా ప మ పా ధ ని స రీ స - రి గ మ ప మ గ దా మ గా రి
సా ని స రీ గా మ ప మా-ప ద ని సా ని దా ప మ గ మ ॥పా॥
నెమ్మినినాపురుడుబోసి-నిరతముపరిచర్య సేసి। యిమ్మగిరక్షించిరిమీ-
ఋణమునాకుదీర్చదరమె ॥య॥

1. సా ని దా ప మ గా రి స ని-స రి గ మా ప దా మ గా రి
అట్టికష్టసముద్రమున - నడగియున్న నన్ను దేల్చి
సా రి ని సా రి గా మ గ రి-దా మా గ రి సా రీ సీ
పుట్టిలుకన్న నెక్కు-వగ-బోషించినమీాయూరిక్
సా రీ గా మా ప మ గ రి-స ని రి సీ ద పా మ గ రి స
కట్టానేనెట్లుమరువ-గలను ప్రాణమున్నవరకు
నీ స రి గా మ ప గ మా ప-దా మ నీ ధ పా మ గ రీ గ మ॥పా॥
మెట్టున నేటికొకసారి మిమ్ముజూడవచ్చెద నిచ్చటికి ॥క॥

క. మునిసతులయొద్ద సెలవిటు
గొనిజానకి మరదితోడ గొబ్బునరథమె
క్కెను బదప నయోధ్యనుగా
మునిగని వాల్మీకిపూజబొందియిటుల నెక్.

నాసికాభూషణి-సంకీర్ణగతి.

ప॥ సా ని ద ని స నీ ద ప ద ని దా ప మా గ-రీ సా ని రీ స ని ధ
ప మా గ మ ప ధ ని ॥సా॥
రామసుగుణధామ యినకులాబ్ధిసోమ - యీాముద్దుపిల్ల లెవరోనీకు
దెలియున ॥రా॥

అ॥ సా రి గ మా ప దా ని సా ని ధ ప మా గ-మ ప ధా ని పా ద
సీ ద ప మ గ రీ స ని ॥సా॥
వేమరువీంద్రమునీచరిత్రజపులూార-వినిపింప ప్రేమబొందివిడువకుంటివి ॥రా॥

చ॥ రీ గ మ గా రి స।ని ద నీ స ని ధ ప।మ పా ధ నీ స ని।రీ స ని రి
ని । దా మ ప మా
శ్యామలవర్ణము భుజసౌష్ఠవముపలు । చాలుసీలపుటుంగరముల । ముం
గురులుక్

గా మ ప దా ని రీ స ని దా ప మ గా రీ స ని సా రీ గా మా
పా ధా ని రి ॥సా॥

వేమాటలేలనిక్కువపిల్లలునీయచ్చుగనున్నారోలేదోచూడుమ ॥రా॥

ప మ గ మ ప దా ని స ని దా రీ స ని రి స-ని ద సీ ద ప మ
గా మ పా ద ని స రి స ని

కనుగవలతీరెవరిదోపోల్చుకొనుమ-కటసాధ్వియగుసీతనేలవిడిచితివి

ద ని ప దా ప మా గ మ పా ద సీ రి స ని-గ రి సా ని ధ ని స
రీ స ని దా ని ధ ప మ

జనపతీనిజంబుగవీరునీసుతులు-సహజా స్త్రవిభవులన్నిటనీకు సములు

చ॥ ప ద ని స రీ గా మ గ రీ సా ని దా సీ ధ ప మ-గా రి గ మ ప
దా ని సా ని రి ని

కనుగొనుమావీరలనీజన్మసాఫల్యముగ నం-కతలముజేర్చిముద్దిడుము

స రి గ మ పా దా ని స రీ స ని దా పా మ గ రి స సీ స రి స ని
ద పా మ ప ద సీ ॥సా॥

జనకజనీకై పలవించుచు నాయాశ్రమముననున్నది తిరిగి యేలుకొను
మా ॥రా॥

గీ. భళిరమీావంటిపుణ్యదంపతులుకష్ట।పడిరియిన్నాళ్లుదుర్విధివశముచేత
గానియిప్పుడుసంతోషకాలమయ్యె । నాలుబిడ్డలతోనీవుహాయినుండు.

క. అనవినిగొబ్బునగుశలవు।లనుగాగిటజేర్చి ముద్దులంగొనిరాముం
డనుపమసంతోషాంబుధి।మునింగిమునితోడ గేలుమోడ్చి యిటుల నెఱ్.

శారదాభరణము - సంకీర్ణగతి.

ప॥ స మ గ మ ప ద సీ సా రీ సీ ధ ప మా-రీ స మ గ మ ప ని ద
ని సా రి సా ని ధ ని ॥స॥

అనుపమకరుణాంభోధీనేనినుగొని-యీాడగలనెయినకులముద్ధరించితివి॥అ॥

అ॥ స ని ధ పా మ రీ స ని స మ గ మ ప దా ని-స నీ రీ స ని రీ ని
సా ని ధ ని సా ని ॥స॥

మునివరుండ దుర్విధిహతుడనగునన్ను-బునర్జీవితుజేసె నీయమృతదృష్టి

మి॥ రి స నీ స ని దా ని ధ ప మ రీ స మ గ మ ప ధ ని దా ప మా
పా ద నీ సా ని దా

జనులందరు సీతపరమసాధ్వియనుచుమరలనాపెబిల్పించి నన్నేలుకొ

ని స రీ స నీ ద ప మ రి స నీ స మా గా మ ప ద నీ దా ప మ
పా ధ ని సా ని రి ॥సా॥

మ్మనిపిండుశ్రీనాతనయులనిపోల్చికాబోలు ననుబ్రార్థించి రిదంతయు
నీకృప ॥ని॥

గీ. అంతలక్ష్మణుతో సీతయరుగుదెంచి
యఖిల పౌరసభామధ్యమందుసమయ
మెరిగివచ్చిన ఋషులునుతింప గుశ ల
వులను ముద్దిడువిభుగని తలచెనిట్లు.

గాంగేయభూషణి - రూపకము.

ప॥ స ని ధ పా మ గా మ ప మ గ-రి స ని సా రి గా మ దా ప ॥స॥
సుదినమయ్యె నేడువిభుని-సుతులతోడజూడగల్గె ॥సు॥

అ॥ మ గ మ ప దా నీ స రీ స-రి నీ ధ ప మ గ రి సా ని ॥స॥
పదపడియిన్నాళ్ళకాస-ఫలించెజన్మముదరించె

మి॥ ద ప మ గ రీ సా రి గా మ-ప ద నీ స ని దా పా మ గ
ముదమునవేగోల్చువేలు-పులు సత్యముగాపాడిరి

రి స రీ స ని స రి గ మా ప-దా ని స నీ ద ప మా గ రి ॥స॥
కద నాకికకొరతలేదు-కాంతునిగూడిసుఖించెద ॥సు॥

సీ. అప్పుడుసీతనుజూచి హాహాపతివ్రతాభూషణమా యని మ్రొక్కు పౌరు
లతిసుకుమారాంగివమ్మ ఘోరాటవినెట్లుంటివంచు శోకించువారు

నీయంత మంచిదానికి నిందదెగల్పించెనేతల్లి యనివిధిందిట్టువారు
నీభర్తయున్నీవు నీసుతుల్బ్రతుకుడు వేయేడులనుచు దీవించువారు
ఇట్టులదద్భుత మోదంబు లెనసిపోరు। తెల్లదనుగనుచుండగ నింతినాథు
నంతికము జేరిరాముని యంకతలము।దిగి యెదుర్వచ్చుసుతులతో నగియి
టులనె॥

చిత్రాంబరి- చతురశ్రగతి.

ప॥ దా ప మా గ రీ సా ని స రీ గ రి-గ మ పం ద నీ రి సని ద ప॥దా॥
అన్నలారమిమ్మంకము జేర్చిన-యత డెవరో తెలిసితిరా॥ య॥

అ॥ పా మ గా రి సా నీ స రీ గ మ ప-దా ప ధ నిసగారిసానిరీనీ దా॥
చెన్న మీరమీగన్న తండ్రిజగ-జ్జెట్టియితడెనాదుప్రాణనాథుం॥డ॥

చి॥ గా రి గ మా పా మ గా రి సా ని-స రి గ మ ప దా ని దాప ద
ని స ని ద॥
ఎన్నక ఘోరాపవాదమాడి-యిడుములక్షునన్ను ద్రోయుజనములకు
పా ద ప మా గా మా పా ని స ని- రీ స గా రి పా మ ద ప మ
గా రి ని ॥దా॥
బన్నగమ తాప్రతివత్యమిపుడు-స్పష్టపర్చితల్లిబుుణము దీర్చిన ॥య॥

గీ॥ అప్పుడుశ్రీరాముడఖిలజనాళిమిగుల
సన్నుతింపగ జానకిన్సమ్మదమున
తనదు వామాంకమున జేర్చి తనయులలర
బలికెనిటు మేఘగంభీర భాషణముల.

తానరూపి - చతురశ్రగతి.

ప॥ గా మా ప మ గ మ పా దా నీ స సి-సా గ రి సా ని ద-నీ స ని
దా ప మ ॥గా॥
ప్రాణేశ్వరిమన-పై నిన్నాళ్లకు-దానసుకూలత-దైవముపొందెను॥ ప్రా॥

అ॥ పా మ గా మ గ రి-సా రి ని స రి గ మ-పాధ నీస ని ద-రి స ని
ద ప మ గ మ ॥గా॥
కానినిందెమునుగల్గినకతమున-నేనునీసుగుణ-మెరిగియు విడచితి ॥ప్రా॥

మి॥ గా రి స నీ స రి గా మ పా ధ నీ ద-పా మ దా ప సా ని రీ సా రి ని ద॥
మానుగనీవనలముజొచ్చినీదు-మంచిమాకునాడుకన్పచిన-నటు
నీ స రి గ రీ స నీ ద పా మ గా - మ ప ధా ప మ గా రీ స నీ స రీ. ॥గా॥
వానగురిపించినీసతీత్వమీ-ప్రజకిప్పుడుస్పష్టంబు నేయుమా ॥ప్రా॥

గీ. అపుడు రామాజ్ఞ చొప్పున నవనిజాత
నాణెముగ బైటకొంగున నడుమగట్టి
నిలువబడి ఫాలమందు జేతులు మొగిడ్చి
స్పష్టముగ సభనుజూచి శపథమునకు.

మానవతి-త్రిపుట.

ప॥ గ మ ప ద ని సా నీ ద్గా ప మ-గా రి స ని స రి గ మ పా మా
పరమ ఋషులారా రాజన-భాసదులగు సుజనులారా॥

ప మ ప దా ని స రీ గ మా గా-మా ప ధ ని రి స ని ధ ప మ గ రీ ॥గ॥
వరసతీత్వనిరూఢికై నే-బల్కు శపథముసరిగ వినుడీ॥ప॥

అ॥ ధ ప మ గా రీ సా ని సా రి-స ని ధ నీ ధ ప మ ప ధ నీ సా
నిరతముశ్రీరామపాద-సరసిజంబులు మరువనేనిక
రి గ మ పా దా నీ స నీ ద ప-మ గ రి సా ని రి సా ని సా రీ।
మరియునేరామాజ్ఞదప్పక- ధరణలో జరియింతునేనిక।

మి॥ గ మ ప మ ప ద నీ సా ని దా ప-దా ని స రీ స ని స రి గా రి।
సురుచిరముగ నేసాధ్వినైన-చోనిపుడొక్క గడియలోన
స ని స దా ని ప ద ని సా ని దా-రి ని దా ప మా గ రీ సా ని
స గా మ ॥గ॥
గరువుదీర బ్రిజకుహాయిగా-గురిపించుగాత బర్జన్యుడువాన॥బ॥

వ॥ అంతనేకిన తెల్లదూదిపింజలనలం-బూచిన రెల్లుభంగినెండవైచిన
క్షీరాబ్ధిపట్టుపుట్టంబుల బాగున-బాలగువ్వలకదుపుల మాడ్కి-నురగలన్నే
చు కడలికరటంబుల కరణి-బారలు కేగుశ్వేతాభ్రకంబులచ్ఛలపోల్కి-
దరతరంబులుగ హెచ్చుతగ్గులన్నించు కెరడువారినపర్వతశిఖరంబులచాడ్పు
న-వెల్లవేసినని మ్నోన్నతంపుమేడబాజులపోలపున-నలుదిక్కులనుండినిగుఁ
ణంబయ్యునారాయణుతీరున శ్యామలంబుగ గన్పడుమింటికొప్పున కెగ్రబాకు
ధవళమేఘపుంజంబులు లేబచ్చికబీడుల తెన్నున - దేనెపట్టులసొబగున-నీల
వితానంబులవిధంబున నీలిచేలసొబగున - ననరటితోటల తెరగున-కాటుక
బారునట్లుగార్కొనుచు దఱచుగనేకంబై చదలల్లి-చీకటులుగ్రమ్మ సర్వప్రా
ణులతాపంబులు వాయముమ్మరంబుగ నీటిగాలి వెదజల్లుచు-జూడ్కులు
మిరుమిట్లుగొల్పు మెరపులవెంబడిం జెవులు చెవుడువరచు నురుములతోడనె
నేలంగమ్మనితావియెసగ బడబడమని మొదటం బెద్దజల్లెడజల్లునటువలుదచి
న్కులవ్వెన్క భూనభంబులకు వెండితీగులుబిగించినతీరునధారలుగట్టిపలువి
ధశబ్దంబులనొక్క-మొగిబొతాళంబు త్రివ్వునట్లు వానగురిసి వేసవింగలిచి
వెల్లడించుజయపతాకలెన్న నజానకీపాతివ్రత్యమహిమంబు ముల్లోకంబుల
కుం దెలుపు శాసనపత్రికమాడ్కి నింద్రధనువలరించిన.

సీ. పల్లమువంకదాకబ్రవర్తించెనీర్విశేష్యముజాడజను విశేషణముభంగి
నడవి కాచిచ్చులకాదేశమైకొండవరదయాగమమయ్యె జెరువులకును
అలప్రకృతిప్రత్యయములట్లు లన్యోన్య మెడయ కేళ్లుంగాల్వలేకమయ్యె
కర్మభావప్రయోగంబులందప్పని యాత్మనేపదమట్టులలరెగప్ప
వడి నలౌకికవిగ్రహవాక్యమువలెగోకిలరవ ప్రయోగంబు లేకయుండె
బల్లవితబహువ్రీహిసంపటలమగుచు బ్రబలివ్యాకరణమువలెవానవెలసె.

ద్వి॥ అంతట సీతామహత్వంబుమునులు
సంతోషమున నెల్లజనములుపొగడ

2. రామానుమతిబొంది ప్రాచేతసుండు
నామోదమున నయోధ్యాపురంబునకు

3 వై దేహీతనయులె పట్టభద్రులని
నాదరంబునబల్కె జనులుల్లసిల్ల
4 చెలగి మానులకడ సెలవునుబొంది
బలుసభ చాలించి బాంధవకోటి
5 సంతసంబందగ జానకీరాము
లంతనన్యోన్య సౌఖ్యము బొందిరిటుల
6 జానకీరాముల సచ్చరిత్రంబు
మానుగనెందరో మాన్యులుతొల్లి
7 నిరుపమానకవిత్వ నిపుణతతోడ
విరచించిరైనను విపులభవాబ్ధి
8 దరియింపగోరి యిద్దాని జేసితిని
ధరనునారాయణదాసుండ నేను॥

క॥ కరుణాకరరాక్షసభీకరసీతారామపాదకంజమధుకరా।
చిరజీవయచలభావా। గురు నీకృతిదప్పునై చుకోనుమాహనుమా॥

తోటకము.

సర్వవిద్యానిధీనిత్యవాక్యవ్రతా। గర్వితారాతిమేఘప్రచండానిలా
పూర్వరుద్రాంశసంభూతతేజోమయా।పర్వరీణాత్మజాభావిపద్మాసనా॥

రూపవతి-మిశ్రగతి.

ప॥ దా ప మా గ రి స నీ స ని స రి గా మ-పా మ గా రి సా ని దా
ప దా మా॥ దా॥

ఆంజనేయభంజితాసురసముదాయ-మంగళంబునీకుమంగళంబో॥ యా॥

అ॥ పా ద ని సా ని ధా-మ గ రి ని సా రీ ని॥ దా॥
మంజులగానసం-ప్రముదితత్రైలోక్య॥ మ॥

మి॥ ధా ప మ గా రి సా రి స రీ గ-మా ప సా ని ధ నీ స ని దా ప
పింజరవర్ణ భాసురదేహ-భీతభూతపిశాచసమూహ
సా ని ద నీ స నీ ద నీ ద ప-మా గ దా ప మ గా రీ గ మ ప॥దా॥
రంజిత సర్వదేవతానిచయ - రామనామజపానందమయ॥ మం॥